Ankenævnet *for* Forsikring

Den 18. januar 2023 blev i sag nr. 98385:

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxx

mod

AkademikerPension
Smakkedalen 8
2820 Gentofte

afsagt

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren har pensionsordning. I klage af 28/6 2022 til nævnet har klagerens advokat bl.a. anført:

> "På vegne af [klageren] i denne klagesag mod AkademikerPension, vedrørende fravalg af ægtefællepensionsdækning i den hos AkademikerPension tegnede pensionsordning med medlemsnummer … nedlægger jeg følgende:
>
> **1 PÅSTANDE:**
> 1) AkademikerPension (Pensionskassen) skal anerkende, at klageren var og er berettiget til at ændre sin pensionsordning og fravælge ægtefællepension med tilbagevirkende kraft fra 1. november 1982, subsidiært fra 1. januar 2009, alternativt fra et andet tidspunkt efter Ankenævnet for Forsikrings skøn.
> 2) Pensionskassen skal opgøre og overføre den del af klagerens indbetaling til pension der, i de år klageren har indbetalt til pension, er tilgået ægtefællepensionsdelen af pensionsordningen fremfor klagerens personlige del af pensionsordningen, principalt fra 1. november 1982, subsidiært fra 1. januar 2009 og mere subsidiært fra et andet tidspunkt efter Ankenævnet for Forsikrings skøn.
> 3) Pensionskassen skal betale klageren et efter Ankenævnet for Forsikring skøn fastsat bidrag til dækning af advokatomkostninger.
>
> **2 SAGSFREMSTILLING:**
> **2.1 Introduktion – *Ægtefællepension.***
> Klageren, der er født [i 1950'erne] og uddannet …, har det meste af sit arbejdsliv været ansat under offentlige overenskomster, hvor der indgår pension som en fast del af lønordningen. Med virkning fra 1. november 1982 blev klageren medlem af hos pensionskassen AkademikerPension (tidligere MP Pension).

Der var dengang tilknyttet en ægtefællepensionsordning til den generelle pensionsordning, som indtil 1993 ikke kunne fravælges. Klageren, der ikke er eller har været gift har ingen interesse haft i at have en ægtefællepensionsordning. Som følge af pensionsvilkårene kunne det imidlertid ikke betale sig for hende at fravælge en ægtefællepension, før der blev indført en ny pensionsordning pr. 1. januar 2009.

Denne sag drejer sig om, hvorvidt Pensionskassen har informeret og rådgivet klageren tilstrækkeligt og korrekt om muligheden for at fravælge ægtefællepension med tilbagevirkende kraft til 1. november 1982 i forbindelse med overgang til ny pensionsordning pr. 1. januar 2009.

3 HISTORIK OG NY PENSIONSORDNING

Klageren har flere gange, bl.a. i 2003 og 2007 henvendt sig til pensionskassen for at afklare vilkår og muligheder for at fravælge ægtefællepension. Vilkårene på disse tidspunkter var af en sådan karakter, at det ikke gav mening rent økonomisk at fravælge ægtefællepension.

I 2008 blev pensionskassens medlemmer tilbudt at gå over på 'Ny Pensionsordning' med virkning fra 2009. Hovedbudskabet ved denne ændring var, at den nye pensionsordning gav udsigt til større pensioner, idet man gik væk fra en rentegarantiordning til en mere markedsrenteorienteret ordning indeholdende en opdeling af grundlagsrenten i en grundlagsrente og en årligt fastsat rente. Pensionskassen orienterede medlemmerne om ændringerne ved udsendelse af et medlemsblad i november 2007, bilag 1, 'MP Nyt, november 2007'.

Ændringerne vedr. ægtefællepension blev ikke omtalt i dette blad.

I August 2008 udsendte pensionskassen breve til medlemmerne om muligheden for at overgå til en ny pensionsordning, bilag 2. Klageren modtog dette brev.

Der medfulgte en informationspjece om den nye pensionsordning, bilag 3, 'Redegørelse for Ny Pensionsordning'.

Under overskriften 'Bortfald af krydssubsidierede ydelser' blev det i den del af pjecen, som var for 'de mere teknisk interesserede' anført at:

> *'MP's gamle ordningers forsikringstekniske grundlag er bygget sådan op, at de enkelte ydelser i vid udstrækning krydssubsidierer hinanden.*
> *Eksempelvis betaler alle medlemmer automatisk til ægtefællepension – også selv om de er ugifte.*
> *Det er hverken rimeligt eller tidssvarende og har givet anledning til betydelig og berettiget medlemskritik.*
> *I den nye ordning prisfastsættes de enkelte ydelser til det, det koster at give dem. Dermed tvinges fx ugifte ikke mere til at betale for gifte medlemmers ægtefæller. I den nye ordning kan alle erhvervsaktive (som ikke er omfattet af særlige aftaler) indtil alder 60 år frit vælge, om de vil betale til ægtefællepension eller ej.*
> *Bortfaldet af krydssubsidieringen er samtidig begrundelsen for, at omvalg til den nye ordning er en forudsætning for indførelsen af fleksibelt ydelsesvalg.'*

Der fremgår ikke yderligere om ægtefællepensionsordningen eller fravalg heraf eller konsekvenser ved at fravælge eller beholde ægtefællepensionsordningen.

Pensionskassen udsendte nogen tid efter ligeledes pjecen 'Det er dit valg – for det gælder din pension', med angivelse af en svar frist til 1. oktober 2008. Klageren modtog ikke denne pjece på dette tidspunkt. Den fremlægges dog som bilag 4.

Baggrunden for og fokus i de nævnte dokumenter var afskaffelsen af rentegarantiordningen.

Det fremgår bl.a. af pjecen, at medlemmerne kunne kontakte pensionskassen telefonisk for flere oplysninger.

Klageren flyttede pr. 1. september 2008 til Danmark efter ca. 2½ års arbejde i [udland 1]. 31. december 2008 flyttede klageren til [udland 2] for at arbejde der.

I september 2008 kontaktede klageren Pensionskassen for at få telefonisk rådgivning vedr. omvalget fra gammel pensionsordning til ny pensionsordning og blev rådgivet til at gå over på ny pensionsordning, hvilket råd klageren fulgte.

Klageren ville gerne sikre sig den bedst mulige løsning og søgte derfor personlig rådgivning hos Pensionskassen. Under den personlige rådgivning var der fokus på, at det var mest sandsynligt, at 'Ny pensionsordning' ville give den bedste (=højeste) pension.

Pensionsmedarbejderen gennemgik ikke de nye til- og fravalgsmuligheder. Klageren blev ikke oplyst om, at det nu var blevet muligt at fravælge ægtefællepension på nye vilkår og med tilbagevirkende kraft. Klageren valgte den nye ordning.

I 2010 henvendte pensionskassen sig direkte til enkelte medlemmer, der endnu ikke havde valgt den nye pensionsordning, men givet udtryk for, at de ønskede et tilbud om omvalg til den nye ordning. Som bilag 5 fremlægges pjecen 'Tilbud om omvalg til den fleksible pensionsordning'.

Tilbuddet gjaldt en måned fra datoen på følgebrevet. Her medfulgte:

- 'En oversigt over dine nuværende dækninger i den gamle pensionsordning. Tallene for pensioner under udbetaling fremgår af det vedlagte følgebrev.
- En oversigt over dine dækninger i den fleksible pensionsordning efter et eventuelt omvalg.
- Den grå pjece 'Redegørelse for Ny Pensionsordning' i genoptryk fra omvalget i 2008
- Publikationen 'Regler & Paragraffer – april 2010', som beskriver de præcise betingelser for pensionsordningerne.
- En frankeret svarkuvert.'

Under overskriften 'Et ja betyder ændrede dækninger' er der i pjecen angivet oplysninger om ægtefællepension og muligheden for at fravælge denne med tilbagevirkende kraft, så det også gjaldt opsparing fra før 1993.

Der var dog stadig tale om en fravalgsmulighed og ikke et tilvalg.

Klageren fik *ikke* tilsendt det nævnte materiale og fik dermed ikke de deri nævnte oplysninger.

I materialet omtales en afgørelse fra Finanstilsynet af 26. februar 2009, hvorved Finanstilsynet havde påtalt, at det første informationsmateriale var utilstrækkeligt, hvorimod det supplerende

materiale i hvert fald delvist imødekom kritikken, dog ikke for så vidt angik en overtrædelse af god skik reglerne for ikke i informationsmaterialet at have oplyst medlemmer individuelt, om forudsætningerne for beregning af tillægspension.

Ved udgangen af 2011 og 2012 søgte klageren atter telefonisk rådgivning i forbindelse med mulighed for ekstra indbetaling til pension for at sikre sig pension på et godt niveau. Heller ikke her blev det nævnt, at det var muligt at fravælge ægtefællepension, eller givet mere generel information om, at det var vigtigt at tjekke pensionsordning, inden klageren fyldte 60 år i 2013.

Det skal bemærkes, at i de perioder, hvor klageren boede i udlandet, modtog hun ikke Medlemsnyt, og efter hun returnerede til Danmark igen ultimo 2009, kontaktede hun flere gange pensionskassen for at få genoptaget leveringen af medlemsbladet. Klageren har således ikke modtaget medlemsbladene fra februar 2009, december 2009 og maj 2010, hvori muligheden for fravalg efter det oplyste fremgår.

I november 2013 modtog klageren Pensionskassens medlemsblad og læste for første gang om muligheden for at fravælge '… ægtefælle- og samleverpension, inden du fylder 60 år.'

Den 14. november 2013 kontaktede klageren Pensionskassen telefonisk og fik af Pensionskassens medarbejder oplyst, at det var for sent at ændre på ægtefællepensionsordningen, da klageren var fyldt 60 år [i 2013], dvs. … dage tidligere.

Klageren indsendte en klage samme dag og anmodede om at fravælge ægtefællepension.

Pensionskassen meddelte afslag ved brev af 28. november 2013, hvorefter klageren indsendte en ny klage den 18. februar 2014.

Pensionskassen afviste på ny klagen ved brev af 27. marts 2014. Korrespondancen fremlægges samlet som bilag 6.

Pensionskassen har overfor klageren oplyst, at i maj 2016 og marts 2017 sendte Pensionskassen personlige breve direkte til medlemmer født i 1956-1958, der således fyldte 60 år i 2016, 2017 eller 2018 og dermed nærmede sig grænsen for at kunne ændre i deres ægtefællepensionsordning.

Siden april 2017 har Pensionskassen udsendt personlige breve på månedlig basis til medlemmer, der nærmer sig deres 60-års fødselsdag, jf. oplysningerne fra Pensionskassen i mail af 28. januar 2022, bilag 7.

Den 28. oktober 2020 genoptog klageren sagen ved at henvende sig til Pensionskassen via hjemmesiden.

Dette førte til et nyt afslag og yderligere korrespondance af hhv. 24. november 2020 og 7. december 2020 samt 1. februar 2021. Korrespondancen fremlægges som sagens bilag 8.

Ved mail af 1. april 2022 har Pensionskassen medgivet, at hvis der er lavet fejl, og klageren får medhold i klagen ved Ankenævnet for Forsikring, vil hun kunne fravælge ægtefællepension, bilag 9.

4 RETSGRUNDLAGET

Til støtte for de nedlagte påstande gøres det gældende,

at det af Pensionskassen udsendte informationsmateriale vedrørende ny pensionsordning i 2007 og 2008 var mangelfuld for så vidt angik oplysningerne om mulighederne for og konsekvenserne af at fravælge ægtefællepensionsordning med tilbagevirkende kraft, det vil sige også fra tiden før 1993.

Det gøres gældende,

at klageren ikke ved modtagelsen af dette materiale blev tilstrækkeligt informeret om de nye muligheder for i forbindelse med overgangen til ny pensionsordning at fravælge ægtefællepension med tilbagevirkende kraft.

I tilknytning hertil gøres det gældende,

at oplysningerne i 'redegørelse for ny pensionsordning' fra august 2008 om krydssubsidierede ydelser som citeret ovenfor ikke præciserer, at der er tale om en fravalgsordning og ikke en tilvalgsordning, idet det blot oplyses, at man frit kan vælge, om man vil betale til ægtefællepension eller ej.

Videre indeholder afsnittet ikke en beskrivelse af vilkårene i øvrigt for at fravælge ægtefællepensionsordninger eller de opgørelsesmæssige konsekvenser heraf.

Endvidere er der – selvsagt – ikke tale om individuel og konkret rådgivning af de berørte pensionskassemedlemmer.

I tilknytning hertil bemærkes det, at Finanstilsynet ved kendelse af 26. februar 2009 traf en generel afgørelse om, at Pensionskassens breve og indledende informationsmateriale udsendt i 2008 indeholdt utilstrækkelige oplysninger for så vidt angik grundlaget for materialets taloplysninger og omkostningerne ved at blive på den gamle pensionsordning.

Det gøres gældende, at materialet også var utilstrækkeligt, hvad angår oplysning om fravalg af ægtefællespension jf. ovenfor.

Videre gøres det gældende,

at klageren ikke i forbindelse med sine telefoniske henvendelser om rådgivning i september 2008 og igen i 2011 og 2012 blev oplyst og rådgivet om mulighederne for at fravælge ægtefællepension under ny pensionsordning, uagtet at Pensionskassen fra notater fra henvendelser i 2003 og 2007 var bekendt med, at klageren tidligere havde efterspurgt muligheden for at fravælge ægtefællepension.

Den manglende opmærksomhed på behovet for rådgivning om mulighederne for fravalg af ægtefællepension med tilbagevirkende kraft er udtryk for en fejlrådgivning fra Pensionskassens side.

at Pensionskassen herved ikke har rådgivet i overensstemmelse med god skik reglerne.

Der henvises til kendelse fra Ankenævnet for Forsikring af 29. marts 2010 nr. 76538, der omhandlede en tilsvarende situation dog med den forskel, at klageren i denne sag havde

fravalgt ægtefællepension i 1993, da det blev formelt muligt og denne sag derfor alene drejede sig om muligheden for ændring med tilbagevirkende kraft.

Ankenævnet fandt i den sag at:

'Klageren havde i 1993 benyttet sig af muligheden for at fravælge ægtefællepension, hvorfor pensionskassen automatisk etablerede Ny Pensionsordning uden ret til dækningen. I et sådant tilfælde finder nævnet, at pensionskassen burde have henledt klagerens – og andre forsikrede i samme situation – opmærksomhed på, at ægtefællepensionen nu også kunne fravælges med tilbagevirkende kraft fra optagelsestidspunktet. Nævnet bemærker i den forbindelse, at klageren på tidspunktet for konvertering til Ny Pensionsordning var under 60 år.' [min understregning]

I tilknytning hertil gøre det gældende,

at Pensionskassen i forhold til klageren i forbindelse med overgangen til ny pensionsordning i 2009, hverken rådgav generelt om muligheden for at fravælge ægtefællepension – eller specifikt oplyste eller rådgav om muligheden herfor med tilbagevirkende kraft også fra tiden før 1993, uagtet at klageren tidligere havde udtrykt interesse for at undgå ægtefællepension og netop i 2009 ikke var fyldt 60 år endnu.

Dernæst gøres det gældende,

at klageren ikke har modtaget det i 2010, udsendte mere uddybende materiale vedrørende den nye pensionsordning,

at klageren ikke har modtaget medlemsblade i 2009 og 2010 med beskrivelse af muligheden for fravalg af ægtefællepension uagtet, at klageren havde meddelt relevant adresseændring, og

at det er i strid med god skik at oplyse om så væsentlig information i et medlemsblad, idet information, der har betydning for den enkelte pensionskundes retlige eller økonomiske stilling, skal meddeles direkte til denne.

Videre gøres det gældende,

at Pensionskassen i hvert fald i 2010 og igen fra 2016 har udsendt individuel skriftlig besked om muligheden for at fravælge ægtefællepension til kunder, der fyldte 60 år det pågældende år,

at sådanne meddelelser ikke er udsendt i årene 2011 til 2015 og dermed heller ikke i 2013 hvor klageren fyldte 60 år,

at klageren dermed er en del af en – begrænset – gruppe af kunder, der ikke har modtaget individuelle meddelelser om muligheden for ændring af ægtefællepensionsordningen,

at Pensionskassen ikke har rådgivet i overensstemmelse med god skik reglerne, idet ikke alle pensionskunder har modtaget samme information,

at pensionskunderne derved er blevet behandlet forskelligt og i strid med ligebehandling princippet,

at klageren derved uforskyldt er havnet i lige netop den situation hun ellers gennem årene har forsøgt at indgå.

Endelig gøres det gældende,

at klageren, så snart hun blev opmærksom på muligheden for at fravælge ægtefællepension på gunstigere vilkår end tidligere via et medlemsblad fra november 2013, henvendte sig til pensionskassen, der imidlertid afviste hendes anmodning og siden har fastholdt denne afvisning ad flere omgange.

Til støtte for den nedlagte omkostningspåstand gøres det gældende,

at klagerens egne gentagne henvendelser til pensionsselskabet ikke har medført en ændring af pensionsselskabets opfattelse af sagen, og at det derfor har været nødvendigt at indgive klage til Ankenævnet for Forsikring med bistand fra en advokat.

Omkostninger

Til støtte for kravet på omkostningsdækning gør klageren gældende, at selskabet ved sin handlemåde har gjort det nødvendigt for klageren at afholde betydelige udgifter til advokat, allerede inden sagens indbringelse for Ankenævnet for Forsikring.

Den udførte advokatbistand har været rimelig og nødvendig og skal derfor erstattes af selskabet i henhold til bestemmelsen i Forsikringsaftalelovens § 32, stk. 3."

Selskabet har i brev af 13/7 2022 til nævnet bl.a. redegjort for sagsforløbet og afgørelsen således:

"Klager har gjort gældende, at klager skal kunne fravælge ægtefællepensionen fra 1. november 1982, subsidiært fra 1. januar 2009 eller fra et senere tidspunkt. AkademikerPension har afvist, at klager kan fravælge sin ægtefællepension, da klager er fyldt 60 år.

Klager opfordres til at ændre påstanden

Da klagers pensionsordning blev oprettet den 1. november 1982, blev pensionsordningen oprettet med en ægtefællepension, som ikke kunne fravælges. Dette var ens for alle medlemmer.

Fra 1. januar 1993 blev det muligt for medlemmerne at ændre ægtefællepensionen til en 10-årig ægtefællepension for bidrag fra 1. januar 1993. Det vil sige at der fortsat ville være en livsvarig ægtefællepension for bidrag indbetalt før 1. januar 1993.

Den 1. januar 1996 blev det muligt at fjerne den 10-årige ægtefællepension og vælge en dødsfaldssum i stedet. Den livsvarige ægtefællepension før 1. januar 1993 kunne fortsat ikke fravælges.

Den 1. januar 2009 blev det muligt at fravælge ægtefælle/-samleverpensionen fremadrettet, hvis medlemmet valgte at skifte fra den gamle ordning (medlemmer optaget før 1. januar 2008) til den fleksible ordning (medlemmer optaget fra 1. januar 2008 – også kaldt den nye ordning i noget materiale). Eventuel opsparet værdi på ægtefællepensionen ville i forbindelse med fravalget blive overført til pensionsordningens øvrige dækninger.

Klagers påstand om fravalg tilbage til 1. november 1982 har således ikke været en mulighed. Det var først muligt at fravælge ægtefællepensionen fra 1. januar 2009, ved overgang fra den gamle ordning til den fleksible ordning.

Klager opfordres på denne baggrund til at ændre påstanden.

Forsikringens virkemåde og betingelser
Klager har en pensionsordning med en tilknyttet kollektiv ægtefælle/-samleverpension. Ægtefælle/samleverpensionen kunne ændres i overensstemmelse med pensionskassens regler indtil klagers fyldte 60. år.

Klager blev optaget i pensionskassen den 1. november 1982. Reglerne for klagers pensionsordning ved optagelsen vedlægges som bilag A. Ægtefællepensionen kunne udbetales til en ægtefælle ved medlemmets død.

Siden klagers optagelse er der foretaget forskellige ændringer i ægtefællepensionen. I 1988/1989 ville der til ugifte blive udbetalt en ugiftesum til nærmeste pårørende.

Fra den 1. januar 1993 kunne medlemmet i stedet for en livsvarig ægtefællepension vælge en 10-årig ægtefællepension. Hvis medlemmet havde en ægtefællepension, men ikke havde en ægtefælle ved medlemmets død før pensionering, ville der blive udbetalt en engangsydelse til medlemmets nærmeste pårørende på 4 gange den beregnede årlige ægtefællepension på dødstidspunktet. Regler for klagers pensionsordning fra maj 1993 vedlægges som bilag B.

Den 1. januar 1996 kunne medlemmet i stedet for den 10-årige ægtefællepension tilvælge en dødsfaldsydelse. Hvis medlemmet havde en ægtefællepension, men ikke havde en ægtefælle ved medlemmets død før pensionering, ville der blive udbetalt en engangsydelse til medlemmets nærmeste pårørende på 4 gange den beregnede årlige ægtefællepension på dødstidspunktet. Regler for klagers pensionsordning fra 1. juli 1995 vedlægges som bilag C.

Omkring 2000 blev ægtefællepensionen ændret til en ægtefælle-/samleverpension, så ægtefællepensionen også kunne udbetales til en samlever og hvis der hverken var en ægtefælle eller en samlever, der var berettiget til ægtefælle-/samleverpensionen, ville der blive udbetalt en engangsydelse til medlemmets nærmeste pårørende.

Klager valgte om til ny pensionsordning med virkning fra 1. januar 2009. Reglerne for klagers pensionsordning ved omvalget vedlægges som bilag D. Klagers ægtefælle-/samleverpension ville blive udbetalt ved klagers død. Det bemærkes at et omvalg af ægtefælle-/samleverpensionen kunne være betinget af afgivelse af tilfredsstillende helbredsoplysninger (øvrige risikodækninger ville stige ved et fravalg).

Ankenævnet har tidligere afsagt kendelse i en lignende sag
Ankenævnet for Forsikring har allerede taget stilling til en lignende tvist i en tidligere sag.

I den tidligere sag havde medlemmet ikke fravalgt ægtefælle-/samleverpensionen inden medlemmet blev 60 år. Ankenævnet fandt, at AkademikerPension (tidligere MP Pension) havde oplyst medlemmet godt nok om muligheden for at fravælge ægtefælle-/samleverpensionen og med-

lemmet kunne derfor ikke fravælge ægtefælle-/samleverpensionen, da medlemmet var blevet 60 år.

Der henvises til ankenævnets kendelse af 21. maj 2012 – 80881, hvor nævnet blandt andet udtalte:

> *'Efter sin gennemgang af sagen finder nævnet, at klageren i omvalgsmaterialet og de efterfølgende medlemsblade på tilstrækkelig tydelig vis blev informeret om, at et omvalg til den nye pensionsordning indebar fleksible ydelsesvalg, herunder valgfri ægtefællepension. Klageren meddelte ikke selskabet, at hun ønskede at fravælge ægtefællepensionen, inden hun fyldte 60 år. Nævnet kan derfor ikke kritisere, at selskabet har afvist at lade klageren fravælge ægtefællepensionen som sket.'*

Sagens problemstilling er således allerede blevet prøvet af ankenævnet og ankenævnet fandt at medlemmet, der var blevet 60 år, ikke kunne fravælge ægtefælle/samleverpensionen.

Generalforsamlingsbeslutninger
Det bemærkes, at alle ændringer til de regler klager er omfattet af, herunder reglerne om ægtefælle-/samleverpensionen, er vedtaget på pensionskassens generalforsamlinger af medlemmerne.

Medlemmerne har forud for generalforsamlingerne fået en personlig indkaldelse ved brev og alle ændringsforslag har været nævnt i indkaldelserne.

Med virkning fra 1. januar 2002 blev det eksempelvis på generalforsamlingen vedtaget, at omvalg af ægtefællepensionen blev ændret fra at skulle ske inden medlemmet blev 54 år til det fyldte 60. år. Indkaldelsen (relevant del) vedlægges som bilag E.

Sagsfremstilling
Klager blev optaget i pensionskassen den 1. november 1982 som følge af hendes offentlige ansættelse, hvortil overenskomstfastsatte pensionsbidrag blev indbetalt via hendes arbejdsgiver.

Ved optagelsen 1. november 1982 blev klager optaget med en ægtefællepension.

Klager har efter optagelsen valgt en 10-årig ægtefællepension, så klager i dag har en livsvarig ægtefælle-/samleverpension og en 10-årig ægtefælle-/samleverpension.

Klager rettede i 2003 henvendelse til pensionskassen om omvalg fra en 10-årig ægtefælle-/samleverpension til en ordning uden ægtefælle-/samleverpension. Det fremgår af brevet fra pensionskassen, der vedlægges som bilag F, at:

> *'Et eventuelt omvalg skal ske inden du fylder 60 år.'*

Herudover blev klager orienteret om mulighederne for dækning af klagers samlever.

Klager foretog ikke et omvalg.

Klager rettede på ny henvendelse til pensionskassen den 15. april 2007. Henvendelsen vedlægges som bilag G. Klager forespurgte:

> *'Min kæreste fylder 60 år i … måned. Hvilken betydning har det for udbetaling af ægtefællepension?*

Vi er ikke gift. Vi har været kærester siden 2000.'

Det fremgår af indscannet kopi af mailen, at den er besvaret 20. april 2007. Formentlig telefonisk, da der ikke foreligger et gemt svar fra pensionskassen.

Den 1. juni 2007 har pensionskassen sendt to breve til klager. Det ene brev vedrører mulighederne for dækning af klagers samlever. Det andet vedrører omvalg fra en 10-årig ægtefælle-/samleverpension til en ordning uden ægtefælle-/samleverpension.
Brevene vedlægges som bilag H.

Klager foretog ikke et omvalg.

Den 1. januar 2008 indførte pensionskassen en ny pensionsordning, som nyoptagne medlemmer fik. Medlemmer der var optaget før 1. januar 2008, blev i løbet af 2008 tilbudt at skifte til den nye pensionsordning.

Pensionskassen udsendte i juli 2008 et medlemsblad til alle medlemmer. I medlemsbladet forklarede pensionskassen, at der i august 2008 ville blive udsendt information om muligheden for at vælge over på en ny og mere fleksibel pensionsordning. Medlemsbladet vedlægges som bilag I.

Ved brev af 25. august 2008 blev klager tilbudt at skifte til 'ny pensionsordning'.
Brevet er vedlagt af klager som bilag 2.

Vedlagt tilbuddet af 25. august 2008 var et informationshæfte, der vedlægges som bilag J. I informationshæftet fremgik det bl.a. at:

*'**Tre gode grunde til at sige ja***

…

- *Valgfri og fleksible pensionsdækninger*

…

Valgfri og fleksible pensionsdækninger

Ny pensionsordning giver dig mulighed for at tilpasse dine pensionsdækninger til dit behov gennem hele livet. Du skal kun betale for det, du har brug for.

…

Der bliver også langt større valgfrihed i forbindelse med tab af erhvervsevne, børnedækning og ægtefælledækning.'

Vedlagt tilbuddet af 25. august 2008 var også et hæfte med yderligere information om den 'ny pensionsordning'. Hæftet er vedlagt af klager som bilag 3. Af informationshæftet fremgik det bl.a. at:

*'**Ny pensionsordnings hovedpunkter***

…

2) Fleksible ydelsestilbud

Ifølge de nuværende regler må der ikke ændres på noget, der ikke var aftalt ved oprettelsen af medlemskabet. Hvis det fx ikke var forudsat muligt at fravælge ægtefællepensionen dengang, så må medlemmet heller ikke i dag.

Det er medlemspolitisk uacceptabelt set med nutidens øjne, og derfor er der fleksible ydelsesvalg med rate- og kapitalpension, valgfri ægtefælle-, børne, og invalidepension i den nye ordning'

Videre stod der, at:

*'**Bortfald af krydssubsidierede ydelser***

…

Eksempelvis betaler alle medlemmer automatisk til ægtefællepension – også selv om de er ugfite. Det er hverken rimeligt eller tidssvarende og har givet anledning til betydelig og berettiget medlemskritik.

I den nye ordning prisfastsættes de enkelte ydelser til det, det koster at give dem. Dermed tvinges fx ugifte ikke mere til at betale for gifte medlemmers ægtefæller. I den nye ordning kan alle erhvervsaktive (som ikke er omfattet af særlige aftaler) indtil alder 60 år frit vælge, om de vil betale til ægtefællepension eller ej.'

Senere i hæftet fremgik det, at:

*'**Nye muligheder i Ny Pensionsordning***

…

Mulighed for at vælge ydelser

Efter omvalget får medlemmerne mulighed for at tilpasse sammensætningen af deres pensionsordning. I faktaboksen er gengivet hovedprincipperne.'

I faktaboksen ved siden af denne tekst fremgik:

*'**Ægtefællepension (og samleverpension):***

Valg mellem livsvarig, 10-årig eller helt fravalg.'

Klager accepterede tilbuddet om overgang til 'ny pensionsordning' og vi sendte hende derfor en kvittering for modtagelsen af klagers ønske om at overgå til ny pensionsordning den 10. oktober 2008 og at ønsket ville blive effektueret fra 1. januar 2009. Brevet vedlægges som bilag K.

I klagers sagsfremstilling fremgår det, at pensionskassen efter det første omvalgsmateriale sendte pjecen 'Det er dit valg – for det gælder din pension'. Det oplyses at klager ikke modtog pjecen. Pjecen er vedlagt af klager som bilag 4 og vi har vedlagt den som bilag J. Det bemærkes, at pjecen var en del af det samlede omvalgsmateriale og blev sendt sammen med brevet af 25. august 2008 (bilag 2), som klageren oplyser at have modtaget. Klager tænker muligvis på 'Nyhedsbrev om Ny Pensionsordning 2008', der blev sendt efter det første materiale. Nyhedsbrevet vedlægges for god ordens skyld som bilag L.

Klageren har videre fremført, at klager kontaktede pensionskassen i september 2008 for at blive rådgivet om omvalget. Klageren oplyser, at hun ikke blev informeret om fravalgsmuligheden af ægtefællepensionen. Pensionskassen bemærker, at pensionskassen ikke har dokumentation for, at klager kontaktede pensionskassen eller hvad der eventuelt er blevet talt om.

Klager har endvidere fremført, at klager kontaktede pensionskassen i 2011 og 2012 i forbindelse med indskud til pensionsordningen. Klager fremfører at pensionskassen ikke rådgav om ægtefællepension. Vi kan se at klager har indbetalt to indskud i henholdsvis 2011 og 2012 på ratepensio-

nen og samtalerne har derfor formentlig alene vedrørt hvordan indskud kunne gennemføres (hvilken konto der skulle overføres til).

Klager har herudover fremført, at pensionskassen sendte breve direkte til enkelte medlemmer, der ønskede at vælge om til den nye pensionsordning (bilag 5). Materialet blev i en periode (der har været forskelligt materiale fremover) sendt til medlemmer der kontaktede pensionskassen for at foretage et omvalg. Da klager havde valgt om i 2008 med virkning fra 1. januar 2009, fik klager selvfølgelig ikke dette materiale, som var udarbejdet til medlemmer, der endnu ikke havde valgt om men som påtænkte at vælge om.

Ud over personlige breve til klager har vi informeret om den fleksible pensionsordning og mulighederne for tilpasning af ordningen til det specifikke medlems behov ved udsendelse af medlemsblade. Medlemsbladene er sendt med posten til alle medlemmer og var den primære kommunikation, udover personlige breve, til vores medlemmer om mulighederne i medlemmets pensionsordning. Klager fremfører dog at hun ikke modtog medlemsbladet mens hun boede i udlandet (Fra klagers sagsfremstilling – 'Klageren har således ikke modtaget medlemsbladene fra februar 2009, december 2009 og maj 2010'). Det bemærkes at pensionskassen siden 2. november 2009 har haft registreret klages danske adresse, samt at pensionskassen siden maj 2010 har sendt op til flere medlemsblade efterfølgende.

I februar 2009 udsendte vi et medlemsblad. Medlemsbladet, vedlægges som bilag M. I medlemsbladet skrev vi blandt andet:

> '***Basisdækninger eller fleksibilitet?***
>
> …
>
> *De fleksible dækninger giver næsten frit valg på alle hylder inden for de gældende regler, og du betaler kun for de dækninger, du har behov for.*
>
> Det er dit ansvar, at dækninger og behov følges ad, men vi vil gerne hjælpe dig på vej.
>
> …
>
> *Du er single og har ingen børn*
>
> *Har du ingen forsørgerforpligtelser kan du fravælge ægtefælle- og børnedækning ved død"*

Videre fremgik det af en tabel i medlemsbladet, at:

Ved dødsfald	- 10-årig ægtefællepension	- Mulighed for livsvarig ægtefællepension eller fravalg af ægtefællepension - Mulighed for at "skrue" op og ned for ægtefælledækningen

I hele klagers medlemsperiode har vi årligt sendt en pensionsoversigt til klager, hvor klagers forsikringsdækninger har fremgået. Eksempelvis i årene 2009, 2010, 2011, 2012 og 2013 (klager blev 60 år [i 2013]. I en årrække (modtaget af klager hvert år fra 2009-2013) har vi desuden sendt/henvist til vejledning/ordforklaring til pensionsoversigten. Vi har vedhæftet et eksempel på vejledningen som den så ud i 2009 som bilag N.

13. 98385

I vejledningen skriver vi følgende om ægtefælle-/samleverpension:

> *'**Ægtefælle-/samleverpension***
> *Pension som udbetales efter afdød til ægtefælle, registreret partner eller samlever. Betingelserne for udbetaling kan læses på www.mppension.dk. Omvalg og fravalg af ægtefælle-/samleverpension kan ske inden det 60. år.'*

I december 2009 udsendte vi et medlemsblad. I medlemsbladet, der vedlægges som bilag O, skrev vi i en tabel om de fleksible muligheder, der var på den nye pensionsordning. Om ægtefælle-/samleverpension fremgik følgende af skemaet:

	Basisdækninger	Fleksible dækninger
Død	10-årig ægtefællepension med månedlige udbetalinger.	Mulighed for: 1) at skrue op eller ned for ægtefælledækningen, 2) at vælge livsvarig ægtefælledækning og 3) at fravælge ægtefælledækning.

Senere i medlemsbladet fremgik det, at:

> *'**Aldersgrænse for omvalg af ægtefællepension***
> *Aldersgrænsen for omvalg af ægtefællepension fastsættes efter 1. januar 2010 til 60 år, sådan som det hidtil har været i MP. Det er alene en ændring for AP og PJD, hvor grænsen hidtil har været 54 år.'*

I maj 2010 udsendte vi et medlemsblad. I medlemsbladet, der vedlægges som bilag P, skrev vi følgende om ægtefælle-/samleverpension:

I marts 2011 udsendte vi et medlemsblad. I medlemsbladet, der vedlægges som bilag Q, skrev vi følgende om ægtefælle-/samleverpension:

> *'**Brug din årlige pensionsoversigt aktivt***
> *…*
> *Betaler du for eksempel til en ægtefællepension uden at være gift?'*

I maj 2011 udsendte vi et medlemsblad. I medlemsbladet, der vedlægges som bilag R, skrev vi på et diagram om ægtefælle-/samleverpension, at:

14. 98385

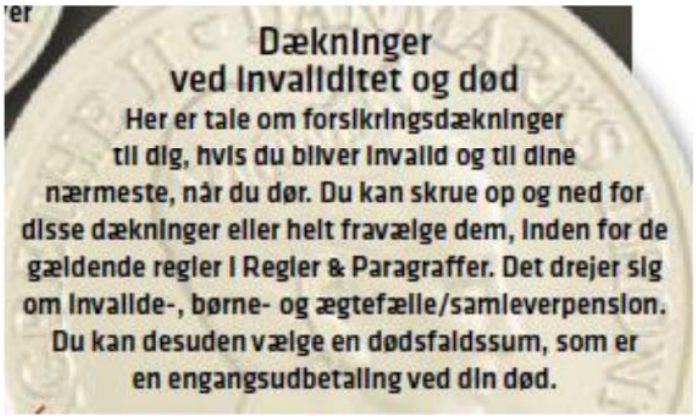

I december 2011 udsendte vi et medlemsblad. I medlemsbladet, der vedlægges som bilag S, skrev vi følgende om ægtefælle-/samleverpension:

> *'**Basisdækninger eller fleksible dækninger***
> *…*
> *Ulempen ved basisdækningerne er, at du i perioder af dit liv kan komme til at betale for forsikringer, du ikke har brug for som for eksempel ægtefællepension og børnepension.'*

Senere i bladet skrev vi om forsikringsdækningerne i en tabel:

Ved død	Ægtefælle-/samlever-pension i 10 år.	Du kan "skrue" op eller ned for dækningerne – både ægtefællepension og børnepension.

I juni 2012 udsendte vi et medlemsblad. I medlemsbladet, der vedlægges som bilag T, skrev vi følgende om ægtefælle-/samleverpension:

> *'**Din pensionsordning er også en forsikring***
> *...*
> *Og dør du, inden pensionsalderen er nået, kan der være penge til børn og ægtefælle.*
>
> - *Pensionsordningen er fleksibel og giver mulighed for løbende at ændre på, hvordan indbetalingerne skal fordeles mellem alderspension og forsikringer*. Mens man er ung, skal der måske gå mere til børnepension og invalidepension end senere i livet. Og er man ugift og ikke har børn, så skal der måske gå mere til invalidepensionen, ...*
>
> *Du kan også vælge at gøre brug af de fleksible dækninger. Her går du ind og justerer din pensionsordning i takt med, at der sker større ændringer i dit liv, fx første job, ægteskab, børn eller skilsmisse.'*

Klager er således frem til, klager blev 60 år [i 2013], løbende blevet orienteret om, at pensionsordningen, klager havde valgt om til, var fleksibel og ægtefælle-/samleverpensionen kunne fravælges.

Klager har under hele sit medlemskab modtaget pensionsoversigter, hvor klagers aktuelle dækninger er fremgået. Som nævnt har der sammen med den årlige pensionsoversigt været en vejledning/ordforklaring med, som beskrev reglen om fravalg af ægtefælle-/samleverpension inden klagers 60. år. Klager har således modtaget dette materiale i 2009, 2010, 2011, 2012 og 2013.

[I 2013] fyldte klager 60 år, og muligheden for ændring af ægtefælle-/samleverpensionen bortfaldt. Klagers kontakte os først efter klager var blevet 60 år om ønsket om fravalget og kunne derfor ikke foretage et fravalg.

Klager har efterfølgende klaget over ikke at kunne fravælge ægtefælle-/samleverpensionen. Korrespondance herom er vedlagt af klager.

Klager har i sagsfremstillingen fremført, at pensionskassen i maj 2016 og frem har sendt breve til medlemmer, der nærmede sig 60 år i forhold til deres muligheder for at ændre på ægtefælle-/samleverpensionen. Pensionskassen vurderer løbende hvordan pensionskassen bedst kommunikerer til medlemmerne og kommunikationen bliver løbende nytænkt og kommunikationsformer ændrer sig løbende gennem tiden. Dette ændrer imidlertid ikke ved at tidligere kommunikation ikke har været tilstrækkelig. Noget ankenævnet som tidligere nævnt allerede har taget stilling til i kendelse 80881, hvor pensionskassen fik medhold.

Ankenævnssag fremhævet af klager
Klageren har henvist til kendelse 76538, hvor et medlem fik medhold i, at medlemmet kunne fravælge ægtefællepensionen opsparet før 1993. Da klageren oprindeligt havde fravalgt ægtefællepension efter 1993, blev der ved omvalget i 2008 kun etableret ægtefælledækning for den del af klagers pensionsordning som var opsparet før 1993. Klageren var i forbindelse med omvalget i 2008 ikke oplyst tilstrækkeligt ifølge nævnet om muligheden for at værdien på ægtefælle-/samleverpensionen opsparet før 1993 kunne fravælges med fremadrettet virkning, da det alene havde fremgået af en hjemmeside. Klageren var efter nævnets vurdering derfor berettiget til at fravælge ægtefælle-/samleverpensionen.

Efterfølgende ankenævnssag med samme tema
Ankenævnet for Forsikring har i en efterfølgende kendelse (86514) med samme tema fundet, at klageren ikke kunne fravælge ægtefælle-/samleverpensionen. Efter kendelse 76538 sendte pensionskassen et omvalgstilbud til alle medlemmer, der havde fravalgt ægtefælle-/samleverpensionen (været i en lignende situation som medlemmet i kendelse 76538). Ankenævnet fandt på dette grundlag, at klageren havde været tilstrækkeligt oplyst om fravalgsmuligheden og at klageren på dette grundlag ikke længere kunne fravælge ægtefælle-/samleverpensionen, da klageren var fyldt 60 år.

I den efterfølgende kendelse fik pensionskassen således medhold.

De to kendelser (76538 og 86514) vedrører ikke helt samme problemstilling som nærværende sag og er derfor ikke direkte repræsentative for nærværende sag. Der henvises i stedet til den tidligere gennemgået ankenævnssag (80881), der vedrører samme problemstilling som i nærværende sag og hvor pensionskassen fik medhold.

Behandlet på pensionskassens generalforsamling
På pensionskassens generalforsamling i 2022 har der været et medlemsforslag om, at ægtefælle-/samleverpensionen kunne fravælges med tilbagevirkende kraft. Forslaget vedhæftes som bilag U (det er forslag 1).

Forslaget blev ikke vedtaget. Referat fra generalforsamlingen vedlægges som bilag V.

16. 98385

Vurdering
Klager er utilfreds med, at vi har fastholdt, at klager ikke kan fravælge sin ægtefælle-/samleverpension efter, hun er fyldt 60 år.

I vurderingen har vi lagt vægt på, at det af reglerne for pensionsordningen fremgår, at ændring af ægtefælle-/samleverpensionen kan ske indtil medlemmets fyldte 60. år.

Klager har gjort gældende, at vi ikke har overholdt vores oplysningspligt om muligheden for fravalg af ægtefælle-/samleverpensionen i omvalgsmaterialet samt efter klagers overgang til 'ny pensionsordning/fleksible pensionsordning' den 1. januar 2009.

Reglerne for pensionsordningen (bilag A-D og efterfølgende ændringer til reglerne, der løbende har været tilgængelig for medlemmerne) indeholder regler om muligheden for ændring af ægtefælle-/samleverpensionen. Klager har hele tiden haft adgang til at læse reglerne, der blandt andet har været offentliggjort på vores hjemmeside.

Vi har udsendt materiale i forbindelse med muligheden for omvalg til klagers nuværende pensionsordning. Klager er således informeret om mulighederne for fleksibilitet ved omvalget og muligheden for fravalg af ægtefælle-/samleverpensionen helt.

Vi har efter klagers omvalg til den fleksible pensionsordning løbende udsendt medlemsblade, som var vores primære kommunikation til medlemmerne (som andre pensionskasser). Indtil flere af medlemsbladene har forklaret om muligheden for ændring af ægtefælle-/samleverpension herunder muligheden for fravalg indtil klagers fyldte 60. år.

Klager har årligt modtaget pensionsoversigter, hvor klager er oplyst om sin pensionsordning og tilhørende forsikringsdækninger. Til pensionsoversigterne har vi sendt/henvist til en vejledning, hvor vi har forklaret om de forskellige produkter og begreber i pensionsoversigten. Vi har blandt andet nævnt ægtefælle-/samleverpensionen og muligheden for ændring eller fravalg inden det fyldte 60. år. Klager har modtaget oversigterne forud for omvalget og i 2009, 2010, 2011, 2012 og 2013.

Klager har været indkaldt til generalforsamlinger og har blandt andet modtaget materiale til generalforsamlingen i 2002, hvor fravalgsreglen blev ændret fra 54 år til 60 år. I forbindelse med omvalgstilbud i 2003 blev klager ligeledes oplyst om 60 års reglen.

Klageren har ikke været fejlrådgivet telefonisk. Vi kan ikke se om klager kontaktede os i september 2008 eller hvad der eventuelt blev talt om. I forhold til samtalerne i 2011 og 2012 har de vedrørt indskud til pensionsordningen (ratepension), som klageren efterfølgende har foretaget.

Pensionskassen har igennem årene løbende orienteret medlemmerne om ægtefælle-/samleverpensionen. Informationen er givet på forskellig vis og pensionskassen vurderer selvfølgelig løbende hvordan pensionskassen bedst kommunikerer til medlemmerne og kommunikationen bliver løbende nytænkt og kommunikationsformer ændrer sig løbende gennem tiden. Der er dog ikke noget informationsmateriale eller måder, der har været i strid med god skik, som påberåbt af klager.

Klager har igennem årene haft en samlever og ægtefælle-/samleverpensionen har løbende dækket klageren. Hvis klageren ikke havde haft en samlever, ville der også frem til omvalget i 2008 have været udbetaling fra ægtefælle-/samleverpensionen. Klager har også løbende henvendt sig om ægtefælle-/samleverpensionen og har fået tilsendt tilbud på omvalg. Klageren har dog ikke tidligere valgt om. Det forhold at klageren har haft en samlever har måske været medvirkende årsag til klageren ikke valgte om i forbindelse med omvalgstilbuddene i 2003, 2007 eller senere.

Reglerne om fravalgsmuligheden inden 60 år har været vedtaget af medlemmerne på pensionskassens generalforsamling. En efterfølgende fravalgsmulighed for enkelte medlemmer efter de er blevet 60 år, vil skulle dækkes af andre medlemmer (kollektivet), da der er tale om en tværgående pensionskasse. Det vil således være indgribende for øvrige medlemmer at give andre medlemmer ret til omvalg i strid med de regler medlemmerne har vedtaget på pensionskassens generalforsamlinger.

Afslutningsvis har ankenævnet allerede taget stilling til en lignende tvist i en tidligere sag, nemlig 80881. I denne tidligere sag havde medlemmet ikke fravalgt ægtefælle-/samleverpensionen inden medlemmet blev 60 år. Ankenævnet fandt, at medlemmet var godt nok informeret om muligheden for at fravælge ægtefælle/samleverpensionen og medlemmet kunne derfor ikke fravælge ægtefælle-/samleverpensionen, da medlemmet var blevet 60 år.

Advokatomkostninger
Efter forsikringsaftalelovens § 32, stk. 3, kan den sikrede i forbindelse med udenretlig fremsættelse af krav mod selskabet kræve rimelige og nødvendige udgifter til advokatbistand dækket af selskabet.

Det følger af § 23, stk. 3, i ankenævnets vedtægter, at ingen af parterne betaler omkostninger ved tvistløsningsbehandlingen til den anden part. Dette udgangspunkt kan fraviges, når ganske særlige grunde taler herfor.

I den konkrete sag har klageren ikke nærmere redegjort for eller dokumenteret, at hun har afholdt rimelige og nødvendige udgifter til advokatbistand forud for sagens indbringelse for nævnet. Klageren har selv klaget til pensionskassen forud for sagens indbringelse for ankenævnet. Der er herudover ingen ganske særlige grunde, der taler for at tildele klager advokatbistand dækket af pensionskassen.

Konklusion
Det er vores vurdering, at klager har været oplyst om muligheden om ændring eller fravalg af ægtefælle-/samleverpensionen, samt at dette kun var en mulighed indtil klagers fyldte 60. år.

Vi fastholder, at klager ikke længere har mulighed for at ændre eller fravælge hendes ægtefælle-/samleverpension."

Klagerens advokat har i brev af 15/8 2022 til nævnet bl.a. anført:

"**1. ÆNDRING AF PÅSTAND**
AkademikerPension (Pensionskassen) har opfordret klageren til at ændre sin påstand. Pensionskassen har i den forbindelse henvist til

1. at det fra 1. januar 1993 blev muligt for medlemmet at ændre ægtefællepensionen til en 10-årig ægtefællepension for bidrag fra 1. januar 1993. Bidrag indbetalt før 1. januar 1993 ville blive stående som livsvarig ægtefællepension.

2. at det fra 1. januar 1996 blev muligt at fjerne den 10-årige ægtefællepension og vælge en dødsfaldssum i stedet for, hvorimod den livsvarige ægtefællepension fra før 1. januar 1993 fortsat ikke kunne fravælges.

3. at det fra 1. januar 2009 blev muligt at fravælge ægtefælle/samleverpension fremadrettet, hvis medlemmet valgte at skifte fra den gamle pensionsordning til ny pensionsordning. Det er oplyst i svarskriftet, at *'eventuel opsparet værdi på ægtefællepensionen ville i forbindelse med fravalget blive overført til pensionsordningens øvrige dækninger.'*

Det er ikke præciseret, om dette gælder al opsparet pension inkl. fra perioden 1982 til 1. januar 1993 eller kun opsparet pension fra efter 1. januar 1993.

Pensionskassen har som bilag P fremlagt Medlemsnyt fra maj 2010, hvoraf det af sidste side fremgår, at der er mulighed for at ændre ægtefællepensionen. Det er i den særlige rubrik '*Du kan ændre din ægtefællepension*' anført, at '*Har du den nye, fleksible pensionsordning, kan ændringer og fravalg også gælde for den del af opsparingen til ægtefællepension, som ligger før 1993*'.

Klager henviser i øvrigt til ankenævnskendelse nr. 76.538. af 29. marts 2010, som angik en pensionskunde, der ved kendelsen fik medhold i, at vedkommende skulle have haft oplysning om muligheden for at fravælge ægtefællepension med tilbagevirkende kraft. For kundens vedkommende fra 1981.

Der er således en del uklarhed om, hvorledes dette med omvalg med tilbagevirkende kraft skal forstås. På den baggrund agter klageren ikke for nærværende at ændre de nedlagte påstande.

2. KLAGERENS PENSIONSORDNING

Som det fremgår af pensionsoversigt af 14. marts 2011, bilag 10, havde klageren såvel en livsvarig ægtefællepension som en 10-årig ægtefællepension. Klagerens ægtefællepensionsdækning var således blevet ændret i forbindelse med ændringerne, der indtrådte den 1. januar 1993. Som det ses af pensionsoversigt af 15. marts 2014, bilag 11, fremgår såvel livsvarig som 10-årig ægtefællepension også af denne oversigt.

3. KLAGERENS HENVENDELSER OM ÆNDRING/FRAVALG AF ÆGTEFÆLLEPENSION

Pensionskassens oplysning i svarskriftet om, at det fra 1. januar 1993 blev muligt at ændre ægtefællepensionen fra livsvarig til 10-årig ægtefællepension, hvorimod det fra 1. januar 2009 blev muligt helt at fravælge ægtefællepensionen, må forstås således, at det netop først var fra 1. januar 2009, at der var mulighed for et fuldstændigt fravalg af ægtefællepension.

Som det fremgår af det som bilag F fremlagte brev af 23. januar 2003, anmodede klageren om at få foretaget en konsekvensberegning for et omvalg (en ændring) af ægtefællepensionen.

Der er 2 forhold, der er værd at bemærke ved dette brev:

For det første oplyses det, at der medfølger et bilag med klagers pensionsdækninger i den nuværende ordning med ægtefælle-/samleverpension i 10 år samt ved omvalg til en ordning uden ægtefælle-/samleverpension. Dette tyder på, at det trods alt var muligt helt at fravælge ægtefælle-/samleverpension.

Det er uklart, hvorvidt det i givet fald ville gælde alene for fremtidige indbetalinger eller også med tilbagevirkende kraft og i givet fald i hvor mange år tilbage.

Pensionskassen bedes oplyse, opfordring (1), hvad der er ment i brevet af 23. januar 2003 vedrørende '*omvalg til en ordning uden ægtefælle-/samleverpension*'.

For det andet indeholder brevet af 23. januar 2003 oplysninger vedrørende samleversikring.

Disse oplysninger var ikke relevante for klageren, idet hun ikke var og ikke på noget tidspunkt har været samlevende med sin kæreste.

Den 15. april 2007 henvendte klageren sig til Pensionskassen, jf. bilag G, idet hun ønskede klarhed over, om der var forhold, som hun skulle være opmærksom på i forbindelse med, at hendes kæreste fyldte 60 år. Som det fremgår af bilaget, var klageren og hendes kæreste heller ikke på det tidspunkt samboende, idet klageren boede i [udland 1], og kæresten boede i Danmark. Det fremgår således tydeligt af henvendelsen, at parret ikke var samboende.

Henvendelsen vedrørte det forhold, at klagernes kæreste var begunstiget på gruppelivsforsikringen, og klageren ville sikre, at der ikke var noget, som hun skulle være opmærksomme på i forbindelse, at hendes kæreste blev 60 år.

Det fremgår af bilaget, at henvendelse er besvaret, men det er uklart, hvorledes denne er besvaret. Pensionskassen har i svarskriftet oplyst, at den formentligt er besvaret telefonisk, men har ikke fremlagt et telefonnotat. Pensionskassen opfordres (2) til at fremlægge telefonnotat, og såfremt et sådant ikke findes at oplyse nærmere om procedure eller interne retningslinjer for besvarelse af telefoniske henvendelser, herunder udarbejdelse af telefonnotater i 2007.

Det fremgår af brevene af 7. juni 2007 fremlagt som bilag H, at de dels indeholder oplysninger om muligheden for at indsætte en samlever i en ugifte/dødsfaldssum og dels indeholder oplysninger om muligheden for at oprette en samleverpension, svarende til en ægtefællepension.

Disse oplysninger var ikke relevante for klageren, idet hun og hendes kæreste ikke var samlevende. Det var derfor ikke en mulighed, de kunne benytte sig af.

Videre fremgår det, at der i juni 2007 var mulighed for at foretage et omvalg fra den nuværende ordning med ægtefælle-/samleverpension i 10 år til en ordning helt uden ægtefælle-/samleverpension.

Pensionskassen bedes oplyse, (opfordring 3), om dette er en henvisning til den i svarskriftet nævnte ændring fra 1996, og om dette alene gjaldt for fremtidige indbetalinger, eller hvilke indbetalinger, der ville være omfattet af et fra- og omvalg.

Pensionskassen bedes endvidere, (opfordring 4) fremlægge de beregninger, der er nævnt i brevet.

Det er korrekt, at klageren hverken i 2003 eller i 2007 ændrede sin indbetaling til ægtefælle pensionsordning. Som anført i klageskriftet var vilkårene herfor ikke attraktive.

Klageren er ikke i dag i besiddelse af de bilag med pensionsdækninger og beregning, der var vedlagt henholdsvis brevet af 23. januar 2003 (bilag F) og brevet af 7. juni 2007 (bilag H).

Pensionskassen bedes derfor fremlægge disse.

Klager har siden forsøgt at få en beregning fra Pensionskassen. Til belysning heraf fremlægges mailkorrespondance for perioden 25. september 2020 til 22. oktober 2020.

Det fremgår af mail af 21. oktober 2020 fra …, Pensionskassen, at han opstillede nogle tal for de månedlige udbetalinger ved fravalg af børnepension og ved fravalg af ægtefællepension og børnepension. Klageren har på baggrund heraf lavet sine egne beregninger. Mailkorrespondance og klagerens egne beregninger fremlægges som bilag 12 og bilag 13.

4. INFORMATION OG RÅDGIVNING I 2008

Det afgørende i denne sag er, om klageren modtog tilstrækkeligt og detaljeret informationsmateriale og relevant personlig rådgivning i 2008 om ægtefællepension i forbindelse med overgangen fra gammel pensionsordning til ny pensionsordning.

Klageren fastholder, at hun hverken skriftligt eller ved telefonisk henvendelse modtog information, der gjorde hende i stand til at gennemskue og indse, at et fuldstændigt fravalg af ægtefælle-/samleverpension var muligt og tillige økonomisk fordelagtigt, herunder at fravalget af ægtefællepension ville have tilbagevirkende kraft og virkning for alle indbetalinger siden 1982, eller som minimum fra 1993.

Som anført ovenfor er det for så vidt fortsat uklart, om fravalget af ægtefællepension kan ske med tilbagevirkende kraft fra 1982 eller alene fra 1993, jf. de tilsyneladende modstridende oplysninger i henholdsvis svarskriftet og informationerne i Medlemsnyt maj 2010, fremlagt som bilag P.

Det fastholdes, at klageren med det personlige brev af 25. august 2008, bilag 2, alene modtog dokumentet 'Redegørelse for ny pensionsordning', fremlagt som bilag 3. Klageren modtog således ikke bilag 4, der er identisk med bilag J.

Der synes i det hele taget at være uklarhed om, hvilke materialer der er blevet fremsendt med det personlige brev af 25. august 2008.

Ved mail af 20. april 2022 oplyste kommunikationschef i Pensionskassen, …, at '*Pensionskassen [sendte] 'et personligt brev til alle medlemmer' cirka 10 dage efter den første omvalgsinformation. Det er formodentligt 'Nyhedsbrev om Ny Pensionsordning 2008', da vi ikke har andet materiale gemt*'. Mailen fremlægges som bilag 14.

Pensionskassen har som bilag L fremlagt en brochure med overskriften 'Nyhedsbrev om ny pensionsordning 2008'. Det kan være denne brochure, som kommunikationschef … henviser til, men den er næppe udsendt i august 2008, da den henviser til statistik pr. 8. september (2008).

Det er således uklart præcist, hvilket materiale klageren har modtaget sammen med brevet af 23. august 2008.

Som nævnt i klageskriftet kontaktede klageren i september 2008 Pensionskassen for at få telefonisk rådgivning vedrørende omvalg til ny pensionsordning. Klageren sendte først en mail til Pensionskassen, men modtog et autosvar. Autosvar fremlægges som bilag 15. Den oprindelige mail kan ikke umiddelbart fremfindes.

Som det fremgår af autosvaret, svarede Pensionskassen ikke på mails vedrørende Ny Pensionsordning, men opfordrede i stedet kunderne til at ringe. Klageren kontaktede som nævnt herefter Pensionskassen telefonisk.

Det fastholdes, at pensionsmedarbejderen, som klageren havde kontakt til, ikke oplyste om de nye til- og fravalgsmuligheder vedrørende ægtefællepensionsordning, og at det var muligt at fravælge ægtefællepension på bedre vilkår end før og med tilbagevirkende kraft.

Som det er dokumenteret ved fremlæggelse af brev af 23. januar 2003, bilag F, og brev af 7. juni 2007, bilag H, og i øvrigt fastholdt af klageren ad flere omgange, ønskede klageren at fravælge ægtefællepensionsordningen, hvis det 1) var muligt og 2) kunne ske på rimelige økonomiske vilkår.

Det har derfor formodningen for sig, at klageren også ved den telefoniske henvendelse i september 2008, ligesom i 2003 og 2007, har spurgt til mulighederne for og konsekvenserne af fravalg af ægtefællepension.

Som nævnt i klageskriftet gennemgik pensionsmedarbejderen imidlertid ikke de nyeste til- og fravalgsmuligheder. Klageren fik ingen nye beregninger.

På baggrund af de oplysninger og beregninger klageren fik i juni 2007, jf. bilag H, havde hun ikke anledning til at tro, at meget allerede i 2008 skulle været ændret, for så vidt angik ægtefællepensionen. Klageren tog derfor ikke spørgsmålet op igen i 2008/2009.

Som bilag K er fremlagt en bekræftelse af 10. oktober 2008, hvoraf fremgår, at Pensionskassen havde registreret, at klageren havde accepteret at skulle overgå til ny pensionsordning. Det fremgår af brevet, at der var en fortrydelsesret på 14 dage. Der var imidlertid ikke vedlagt yderligere informationsmateriale med brevet.

5. BREVE TIL ANDRE MEDLEMMER

Klageren har fra Pensionskassen i forbindelse med sin klagesag modtaget kopi af eksempler på breve, der er udsendt til nye medlemmer af Pensionskassen i september 2011, bilag 16. Det fremgår heraf, at

> *'Din pensionsordning indeholder som udgangspunkt en 10-årig ægtefællepension. Du kan ændre den til en livsvarig eller slet ingen ægtefællepension. Har du ingen ægtefælle, har du mulighed for at indsætte en samlever. Læs mere om reglerne for samleverpension på vores hjemmeside.*
>
> *Hvis du fravælger din ægtefællepension, vil din alderspension stige. Vælger du den livsvarige ægtefællepension vil din alderspension falde.*

Du har mulighed for at skrue op og ned for ægtefælle-, invalide- og børnepensionen. Vi beder dig derfor på det vedlagte skema tage stilling til disse dækninger. Hvis ikke skemaet er os i hænde inden for en måned, vil du beholde dine basisdækninger.'

Med brevet fulgte et skema, hvor man kunne krydse af, hvilke ændringer for de forskellige dækninger man måtte ønske. Pensionskassen udsendte således i september 2011 ganske udførlige, personlige breve og skemaer til nye medlemmer, hvoraf det tydeligt fremgik, at der var en fravalgsmulighed, og at alderspensionen ville stige, hvis man fravalgte ægtefællepensionen. Det havde været nemt for Pensionskassen at fremsende tilsvarende oplysninger og afkrydsningsskemaer sammen med brevet 23. september 2008, bilag 2 eller brevet af 10. oktober 2008, bilag K til klageren.

6. PENSIONSOVERSIGTER

Det var et centralt punkt for klageren, at indbetalingerne til ægtefællepension ikke kunne ændres med tilbagevirkende kraft ifølge de oplysninger, som klageren havde fået, og at det ikke kunne svare sig for hende at ændre ægtefællepensionen.

Det forhold, at der fremgår en 'definition' af ægtefællepension i ordforklaring vedlagt pensionsoversigterne bilag 10 og 11, opfylder ikke klagerens behov for tilstrækkelig og præcis information om mulighederne for og vilkårene for omvalg og fravalg af ægtefællepension.

Den af pensionskassen fremlagte ordforklaring, jf. bilag N, ændrer ikke herved og tilføjer ikke noget nyt, idet der f.eks. ikke er anført 'med tilbagevirkende kraft', eller at man kunne få en ny beregningen over konsekvenserne.

Som kunde har man ingen mulighed for selv at beregne de økonomiske konsekvenser uden hjælp fra pensionskassen.

7. MEDLEMSNYT FRA PENSIONSKASSEN

Pensionskassen har fremlagt Medlemsnyt for februar 2009, december 2009, maj 2010, marts 2011, maj 2011, december 2011 og juni 2012.

Klageren modtog imidlertid ikke disse medlemsblade, som pensionskassen har henvist til. I juli 2008 boede klageren i [udland 1]. I februar 2009 boede klageren i [udland 2], og derefter har klageren boet på sin nuværende adresse i [Danmark]. Klageren havde meddelt adresseændring.

Klageren har flere gange gjort pensionskassen opmærksom på, at hun ikke modtog medlemsbladene. Der var mere usikker levering af magasiner og aviser generelt end af personligt stilede breve på både adresserne i udlandet og i [Danmark].

Hertil kommer, at information af og rådgivning af pensionskunder om så væsentlige forhold som fravalg eller ændring af ægtefælle-/samleverpension skal ske ved personlig henvendelse til pensionskunden og skal inkludere individuelle vilkår og beregninger for pensionskundens valg eller fravalg. Det har således ingen konkret betydning og er ikke tilstrækkeligt, at der i et medlemsblad som generel information er oplyst om muligheden for at fravælge ægtefællepension.

Det havde været nærliggende for Pensionskassen at oplyse direkte i de årlige pensionsoversigter, der sendes personligt til medlemmerne, at det 1) var muligt at fravælge ægtefællepension med tilbagevirkende kraft og 2) hvilke økonomiske konsekvenser det i så fald ville have, idet man i et personligt brev kunne indsætte en beregning og en afkrydsningsrubrik.

Det er ikke tilstrækkeligt, at oplysningen om muligheden for fravalg af ægtefællepension fremgår af en ordforklaring jf. ovenfor. En sådan oplysning kunne nemt indsættes i selve brevet til pensionskunden.

8. ANKENÆVNSKENDELSER

Pensionskassen har i svarskriftet kommenteret på ankenævnskendelse af 29. marts 2010 nr. 76.538 samt henvist til ankenævnskendelserne af henholdsvis 21. maj 2012 og 3. juni 2015, nr. 80.881 og 86.514.

Ankenævnskendelse af 3. juni 2015 - nr. 86.514

Afgørelsen vedrørte en kunde, som var født i 1949 og siden 1980 har været omfattet af en ordning med ægtefællepension i MP Pension (tidligere Unipension og nu AkademikerPension).

Til forskel fra klageren i nærværende sag havde kunden været gift, men blev skilt i 2006. Kunden fyldte 60 år i 2009. I forbindelse med Ankenævnets sagsbehandling anmodede Nævnets sekretariat pensionsselskabet om at redegøre for, hvad der skulle forstås ved den ændring eller fravalg af ægtefællepension for den del af indbetalingerne, der var foretaget efter 1. januar 1993.

Dele af selskabets redegørelse er refereret i ankenævnskendelsen på side 7-8. Det fremgår blandt andet heraf, at den fleksible pensionsordning (ny pension), der blev introduceret i sommeren 2008 *'gav mulighed for mere fleksibilitet i forhold til ægtefællepension. Medlemmerne fik bl.a. mulighed for helt at fravælge ægtefællepension, både for bidragsbetalinger der lå før 1. januar 1993, og efter denne dato [min understregning].'*

Denne redegørelse vedrørende den nye pensionsordning synes ikke at stemme helt overens med oplysningerne i Pensionskassens svarskrift. Vedrørende den nye pensionsordning fremgår det af svarskriftet, at

> *'Den 1. januar 2009 blev det muligt at fravælge ægtefælle/-samleverpensionen fremadrettet, hvis medlemmet valgte at skifte fra den gamle ordning (medlemmer optaget før 1. januar 2008) til den fleksible ordning (medlemmer optaget fra 1. januar 2008 – også kaldt den nye ordning i noget materiale). Eventuelt opsparet værdi på ægtefællepensionen ville i forbindelse med fravalget blive overført til pensionsordningens øvrige dækninger.'*

Pensionskassen opfordres (5) til at præcisere, om begge forklaringer – uanset lidt varierende ordlyd – skal forstås således i forhold til klageren i nærværende sag, at beløb opsparet på såvel livsvarig som 10-årig ægtefællepensionsdækningen i 2008 eller senere – dvs. ved overgangen til den nye pensionsordning – ville kunne overføres til klagerens alderspension, såfremt Pensionskassen havde registreret klagerens ønske herom, inden klageren fyldte 60 år.

Ligesom i nærværende klagesag henvendte kunden i sag 86.514 sig telefonisk til MP Pension for at få fjernet ægtefælledækningen. Efter det oplyste fik kunden besked om, at ægtefælledækningen ikke havde nogen betydning for kundens egen pension. Først ved en henvendelse efter, at

kunden var fyldt 60 år, fik kunden oplysning om, at der var en sammenhæng mellem ægtefællepensionen og alderspensionen, og at der også var økonomiske konsekvenser forbundet hermed.

Ligesom i nærværende sag var der i sag 86.514 ikke fremlagt telefonnotater uanset, at Pensionskassen har notatpligt. Hverken i 2015-sagen eller i nærværende sag kunne Pensionskassen således fremlægge dokumentation for tilstrækkelig telefonisk rådgivning.

Til forskel fra klagerens sag modtog kunden i 2015-sagen angiveligt et personligt brev i 2010, stilet direkte til kunden, med information om muligheden for at ændre eller fravælge ægtefælledækningen. Brevet er refereret i kendelsen, og det fremgår heraf, at

> *'**Mulighed for ændre, selvom du er fyldt 60 år***
> *Vi kan se, at du tidligere har ændret eller fravalgt den del af ægtefælledækningen, som ligger efter 1993. I forbindelse med dit omvalg til den fleksible pensionsordning havde du mulighed for også at ændre eller fravælge den del af opsparingen til ægtefællepension, som ligger for [før] 1993.*
>
> *Vi er imidlertid blevet opmærksomme på, at ikke alle vores medlemmer har været bekendt med denne mulighed. Derfor tilbyder vi dig, at du kan ændre eller fravælge den del af ægtefælledækningen, som er opsparet I årene før 1993. Tilbuddet gælder også, selvom du er fyldt 60 år.'*

Brevet var foranlediget af Ankenævnet for Forsikrings kendelse af 29. marts 2010, nr. 76.538, hvori Ankenævnet netop kritiserede, at Pensionskassen ikke havde gjort kunderne tilstrækkeligt opmærksomme på, at ægtefællepension også kunne fravælges med tilbagevirkende kraft fra optagelsestidspunktet.

Det citerede indhold af brevet skaber igen tvivl om, hvordan pensionsselskabets bemærkninger om tilbagevirkende kraft i svarskriftet skal forstås.

Kunden i 2015-sagen fik ikke medhold i sin klage, da Ankenævnet fandt, at brevet fra 2010 måtte være kommet frem til kunden og var tilstrækkeligt klart formuleret. Ankenævnets henvisning til indholdet af 2010-brevet må forstås således, at brevet med tilstrækkelig klarhed oplyste om kundens mulighed for at ændre eller fravælge ægtefælledækningen – også for årene før 1993.

Klageren i nærværende sag har ikke modtaget et brev, svarende til det refererede brev fra 2010. Pensionskassen har oplyst, at årsagen hertil er, at klageren allerede havde valgt at overgå til den nye pensionsordning.

I sagen fra 2015 var kunden imidlertid også overgået til den nye pensionsordning, ligesom hun i forbindelse med ændringerne i 1993 havde ændret sin ægtefælledækning til den 10-årige dækning. Disse 2 forhold er helt identiske med forholdene i nærværende klagesag. Der er på den baggrund således ingen saglig begrundelse for, at klageren ikke også i 2010 eller på et andet tidspunkt, inden hun fyldte 60 år i 2013, kunne have fået et brev stilet direkte til hende om muligheden for at ændre eller fravælge ægtefælledækningen – også for årene før 1993.

Det forhold, at Pensionskassen af ressourcemæssige årsager ikke har udsendt individuelle breve til relevante kunder, for hvem ægtefælledækningen kunne have betydning, er ikke en tilstrækkelig saglig begrundelse.

Uanset, at 2015-kendelsen ikke gav kunden medhold, støtter den klageren i nærværende sags anbringende om, at klageren ikke har modtaget tilstrækkelig individuel oplysning og rådgivning. Klageren har således hverken telefonisk eller i individuelle breve om den nye ordning fået oplysning om, at det nu var økonomisk acceptabelt at fravælge ægtefællepension helt.

Ankenævnskendelse af 21 maj 2012 – nr. 80.881
Hvad angår kendelsen af 21. maj 2012, nr. 80881, henviser denne blandt andet til, at kunden i denne sag havde fået oplysning om den nye pensionsordning i august 2008, og herunder modtaget en redegørelse, der synes at svare til 'Redegørelse for Ny Pensionsordning', bilag 3.

Nævnet gav ikke kunden medhold, men henviste kort til, at kunden i omvalgsmaterialet fra 2008 og efterfølgende medlemsblade på tilstrækkelig tydeligvis blev informeret om omvalg og valgfri ægtefællepension. Også i denne sag havde kunden ved telefonisk henvendelse fået besked om, at det ikke kunne svare sig at ændre (opsige) ægtefællepensionen.

Kunden opfattede ikke oplysningerne i 'Redegørelse for Ny Pensionsordning' om muligheden for omvalg som en mulighed, der stod åben for eksisterende medlemmer af pensionskassen, idet hun havde fået telefonisk besked om, at hun ikke kunne vælge om.

Denne sag synes at stå noget i modsætning til den senere kendelse fra 2015, idet kendelsen i 2015 udtrykkeligt lagde vægt på information givet til kunden i et brev stilet direkte til kunden.

2012-kendelsen synes også at stå i modsætning til kendelse af 29. marts 2010 i sag nr. 76.538.

I 2010-sagen er det oplyst, at kunden i … 2008 blev tilbudt at ændre sin eksisterende ordning, og at hun modtog et personligt brev med beregninger og svarkupon samt noget omvalgsmateriale. Der er i kendelsen henvist til såvel 'Redegørelse for Ny Pensionsordning', bilag 3, og brochuren 'Det er dit valg – for det gælder din pension', bilag 4 og bilag J.

Det er netop disse oplysninger, herunder særligt bilag 4/bilag J, som Pensionskassen i nærværende
sag henviser til.

I 2010-sagen fandt Nævnet imidlertid, at oplysningerne i dette omvalgsmateriale om, at medlemmerne frit kan vælge, om de vil betale til ægtefællepension, efter Nævnets opfattelse var mangelfuld, da oplysningerne ikke gav modtageren grund til at forvente, at det kunne ske med tilbagevirkende kraft for tiden før 1993.

Det var denne mulighed, der var ny i 2009-ordningen i forhold til de tidligere ændringer. Nævnet lagde vægt på, at klageren – som i nærværende sag – var enlig og ikke havde nogen interesse i at opretholde en ægtefællepensionsdækning, og at klageren i 1993 havde benyttet sig af muligheden for at fravælge ægtefællepension.

Kunden i 2010-kendelsens situation er således helt parallel med klageren i nærværende sags situation. Det bemærkes, at såvel 2010-kendelsen som 2015-kendelsen, der som nævnt ligeledes støtter klagerens anbringender, i begge sager er truffet med Marianne Højgaard Pedersen som nævnsformand.

9. SUPPLERENDE ANBRINGENDER
Opsummerende og supplerende gøres det gældende,

at klageren som enlig ikke havde nogen interesse i at opretholde ægtefællepensionsordningen, hverken den 10-årige eller en livsvarig pension, og at Pensionskassen var bekendt med,

at klageren ikke var samboende med sin kæreste,

at Pensionskassen har misforstået dette eller ikke været tilstrækkelig opmærksom herpå, uanset at klageren for eksempel ved mail af 15. april 2007, bilag G, oplyste, at hun og hendes kæreste boede i henholdsvis [udland 1] og Danmark, og at de ikke var gift,

at Pensionskassens breve om ordninger for samlevende ikke var relevante for klageren, idet hun aldrig har været samlevende med sin kæreste,

at pensionsvilkårene, jf. bilag D, § 10 og § 11 i pensionsstatut 2 ikke tager højde for enlige, der hverken har ægtefælle eller samlever, særligt ikke for så vidt angår medlemmer, der har været medlem før 1. januar 2008.

at det således følger af § 1, stk. 5, at sådanne medlemmer kan vælge at overgå til statut 2, at det følger af statut 2, § 10, stk. 3, at medlemmer ved optagelsen i Pensionskassen kan vælge, at der ikke skal være ret til ægtefællepension, at ved omvalg fra statut 1 (gamle ordning) til statut 2 (ny ordning) bevares medlemmets ægtefællepensionsordninger, men at de kan ændres én gang årligt, før det fyldte 60. år, men at der skal afgives helbredsoplysninger, hvis risiko forøges med mere end 25 %, at helbredsoplysninger alene kan undlades, hvis ændringen skyldes indgåelse af ægteskab, ægtefællens død eller skilsmisse,

at ingen af disse situationer passer til klagerens forhold, idet det dog bemærkes, at klageren ikke er bekendt med, hvorvidt hendes risikosum ville være forøget med mere end 25 %, idet Pensionskassen ikke har fremsendt oplysninger herom til klageren.

De i klageskriftet fremsatte anbringender fastholdes."

Selskabet har i brev af 2/8 2022 til nævnet bl.a. anført:

"**Ad klagers afsnit om ændring af påstand**
Ved klagers omvalg (skift af pensionsordning) kunne ægtefælle-/samleverpensionen fravælges – også for opsparet værdi før 1993. Indbetalinger på ægtefælle/samleverpensionen har været større end den forsikringsmæssige risikopræmie, hvorfor der har været en opsparet værdi, som ville blive overført til pensionsordningens øvrige dækninger ved fravalg. Betalingen for den forsikringsmæssige risiko siden 1982 og frem til fravalget er imidlertid ikke muligt at undgå.

Ad klagers afsnit om klagers henvendelse om ændring/fravalg af ægtefællepension
Som oplyst i vores svarskrift, blev det fra den 1. januar 1996 muligt helt at fravælge den 10-årige ægtefælle-/samleverpension og i stedet tilvælge en dødsfaldsydelse. I 2009 blev det muligt helt at fravælge ægtefælle-/samleverpensionen fremadrettet ved *skift* fra den gamle ordning til den fleksible ordning.

Henvendelsen i 2003 var et tilbud på fravalg af 10-årig ægtefælle-/samleverpensionen og i stedet tilvælge en dødsfaldsydelse. Det blev oplyst, at valget skulle ske inden klager fyldte 60 år. Hvis klager havde accepteret omvalget, ville klagers pensionsordning fortsat have indeholdt en livsvarig ægtefælle-/samleverpension for bidrag før 1. januar 1993.

Opfordring 1 er hermed besvaret.

Som klager oplyser i henvendelsen fra 2007 havde klager siden 2000 været kæreste med sin kæreste og lige nu arbejdede klager i [udland 1] og han boede fortsat i Danmark. Klager havde et spørgsmål om hvilken betydning det havde forudbetaling af ægtefælle-/samleverpension, at klagers kæreste snart fyldte 60 år. Henvendelsen er modtaget 15. april 2007 og det fremgår af scannet kopi af henvendelsen, at den er besvaret 20. april 2007. Der foreligger ikke telefonnotat. Der foreligger ligeledes ikke en proces for besvarelse af telefoniske henvendelser fra 2007.

Besvarelsen er blevet besvaret i henhold til gældende regler for pensionsordningen indeholdende en ægtefælle-/samleverpension.

En ægtefælle-/samleverpension kunne således udbetales til en ægtefælle eller samlever, som opfyldte nogle nærmere betingelser. Hvis klager ikke havde fælles bopæl med sin kæreste, ville kravene for at få udbetalt samleverpension ikke være opfyldt. Klagers efterladte ville i stedet modtage en engangsydelse (ugifteydelse) på 4 gange den beregnede årlige ægtefælle-/samleverpension på dødstidspunktet. Reglerne gældende fra 1. januar 2007 vedlægges som bilag X.

Opfordring 2 er hermed besvaret.

I forhold til opfordring 3 bemærkes det, at medlemmet fra den 1. januar 1996 kunne vælge en ordning uden ægtefælle-/samleverpension. Medlemmet ville ved et fravalg få tilknyttet en engangsydelse (dødsfaldsydelse) på 2,4 gange den beregnede egenpension på dødstidspunktet. Dødsfaldsydelsen ville blive udbetalt til medlemmets nærmeste pårørende eller boet. Der henvises til bilag C.

Hvis klager havde accepteret et omvalg, ville klagers pensionsordning fortsat have indeholdt en livsvarig ægtefælle-/samleverpension for bidrag før 1. januar 1993.

Opfordring 3 er hermed besvaret.

Ved systemskifte i 2008 blev der alene gemt ældre breve, men beregninger blev ikke gemt i det nye system. Det kunne tilgås i en periode efter. Men her 15 år efter kan pensionskassen ikke fremlægge beregninger fra 2007.

Opfordring 4 er hermed besvaret.

Ad klagers afsnit om information og rådgivning i 2008
Pensionskassen fastholder at klager fik tilsendt det personlige brev, samt informationen vedlagt som bilag 3 og 4 (også vedlagt som bilag J).

Klager kunne som nævnt helt fravælge en ægtefælle-/samleverpension ved skift fra den gamle pensionsordning til den fleksible pensionsordning. Det fremgik også af Medlemsnyt fra maj 2010, som klager henviser til. Det fremgik ligeledes at det skulle ske inden klager fyldte 60 år.

Du kan ændre din ægtefællepension

Som medlem af AP, MP eller PJD kan du ændre eller fravælge din ægtefælledækning, så længe det sker, inden du fylder 60 år. Har du den nye, fleksible pensionsordning, kan ændringer og fravalg også gælde for den del af opsparingen til ægtefællepension, som ligger før 1993.

Ønsker du at oprette en ægtefællepension, skal dette også ske, inden du fylder 60 år.

Ad klagers afsnit om breve til andre medlemmer
Pensionskassen vurderer løbende hvordan pensionskassen bedst kommunikerer til medlemmerne og kommunikationen bliver løbende nytænkt og kommunikationsformer ændrer sig løbende gennem tiden. Dette ændrer imidlertid ikke ved at tidligere kommunikation ikke har været tilstrækkelig.

Ad klagers afsnit om medlemsnyt til pensionskassen
Det bemærkes at medlemsnyt blev sendt med posten som almindelig post.

Herudover har klager som nævnt modtaget årlige pensionsoversigter. Klager har vedlagt et eksempel som bilag 10 fra 2011, hvoraf det fremgår, at omvalg og fravalg af ægtefælle-/samleverpension kan ske inden det 60. år, ligesom det har fremgået i oversigter årene før og efter.

Ad klagers afsnit om ankenævnskendelser
De to formuleringer klager henviser til beskriver det samme. Klager kunne ved et skift til den fleksible ordning have fravalgt ægtefælle-/samleverpensionen fremadrettet. Det ville som tidligere oplyst betyde, at opsparet værdi på ægtefælle-/samleverpensionen før 1993 og efter 1993, ville blive overført til klagers øvrige pensionsdækninger.

Opfordring 5 er hermed besvaret.

--000—

Det bemærkes afslutningsvis, at klager er orienteret om 60-års reglen af flere omgange. Herunder i brev fra 2003, i omvalgsmateriale i 2008, i medlemsblade, der løbende er blevet sendt, i pensionsoversiger, der er blevet sendt årligt og ved indkaldelser til pensionskassens generalforsamlinger. Herudover har reglerne fremgået af de betingelser, som klagers pensionsordning har været omfattet af og som der løbende er blevet henvist til.

På pensionskassens generalforsamlinger, har der løbende været behandlet ændringer i forhold til ægtefælle-/samleverpensionen. Som fremhævet i svarskriftet er ændringerne fremsat, drøftet og

vedtaget efter de demokratiske spilleregler på en generalforsamling af pensionskassens medlemmer.

Medlemmerne har som nævnt forud for generalforsamlingerne fået en personlig indkaldelse ved brev og alle ændringsforslag har været nævnt i indkaldelserne.

Som nævnt blev der med virkning fra 1. januar 2002 eksempelvis på generalforsamlingen vedtaget, at omvalg af ægtefællepensionen blev ændret fra at skulle ske inden medlemmet blev 54 år til det fyldte 60. år. Indkaldelsen (relevant del) er tidligere vedlagt som bilag E.

Det bemærkes, at selvom det lægges til grund, at klager ikke har været samlevende med sin kæreste på noget tidspunkt siden 2000 og frem, så har klagers pårørende fortsat haft mulighed for udbetaling fra en ægtefælle-/samleverpension frem til skiftet af pensionsordning i 2008. Eksempelvis ville der blive udbetalt en engangsydelse (ugifteydelse) på 4 gange den beregnede årlige ægtefælle-/samleverpension på dødstidspunktet.

Pensionskassen fastholder fortsat, at klager ikke længere har mulighed for at ændre eller fravælge hendes ægtefælle-/samleverpension."

Klagerens advokat har i brev af 23/9 2022 til nævnet bl.a. anført:

"**1. Præcisering af påstande:**

1. AkademikerPension skal anerkende, at klageren var og er berettiget til at ændre sin pensionsordning og fravælge ægtefællepension med tilbagevirkende kraft principalt fra 1. november 1982, subsidiært fra 1. januar 1993, mere subsidiært fra 1. januar 2009 og mest subsidiært fra et andet tidspunkt efter Ankenævnet for Forsikring skøn.

2. Pensionskassen skal opgøre og overføre den del af klagerens indbetaling til pension der, i de år klageren har indbetalt til pension, er tilgået ægtefællepensionsdelen af pensionsordningen fremfor klagerens personlige del af pensionsordningen, (opsparet værdi) principalt fra 1. november 1982, subsidiært fra 1. januar 1993, mere subsidiært fra 1. januar 2009 og mest subsidiært fra et andet tidspunkt efter Ankenævnet for Forsikring skøn.

3. Pensionskassen skal betale klageren et efter Ankenævnet for Forsikring skøn fastsat bidrag til dækning af advokatomkostninger.

Klager forstår AkademikerPensions seneste indlæg således, at det i forbindelse med omvalg fra gammel pensionsordning til ny pensionsordning, per 1. januar 2009, blev muligt at fravælge ægtefælle-/samleverpension, også for opsparet værdi før 1993. Det var dog ikke muligt at få tilbagebetalt/overført præmie/bidrag betalt for at have en ægtefælle/samleverpensionsordning helt fra 1982 og frem til fravalget pr. 1.1.2009.

Klager forstår det også således, at man som pensionskunde med de ændringer, der har været gennemført indtil den nye pensionsordning i 2009 kunne fravælge først den livsvarige ægtefælle-/samleverpension og fra 1. januar 1996 også den 10-årige ægtefælle-/samleverpension, men man skulle i så fald i stedet tilvælge en dødsfaldsydelse.

Som klager forstår det, var det ved overgangen til den nye pensionsordning per 1. januar 2009 ikke længere en betingelse for fravalg af ægtefælle-/samleverpension, at der skete et tilvalg af en dødsfaldsydelse.

2. Sagens kerne:
Denne sag drejer sig alene om, hvorvidt klager i forbindelse med overgangen til ny pensionsordning per 1. januar 2009 blev rådgivet tilstrækkeligt og modtog tilstrækkeligt informationsmateriale til på et oplyst grundlag at kunne tage beslutningen om, 1) at overgå til ny pensionsordning og, 2) at fravælge ægtefælle/samleverpension.

Klager fastholder, at oplysningerne i informationsmaterialet, herunder i *Redegørelse for ny Pensionsordning*, august 2008, ikke indeholdt tilstrækkelig information, herunder ikke en individuel og konkret rådgivning. Endvidere fastholder klageren, at hun ved den telefoniske henvendelse til selskabet i september 2008 ikke blev rådgivet om mulighederne og konsekvenserne af at fravælge ægtefælle-/samleverpension.

Denne sag drejer sig ikke om, hvorvidt klager var bekendt med, at et fravalg af ægtefælle-/samleverpensionsordning var en mulighed. Klager var bekendt med den teoretiske mulighed i og med, at klager allerede i 2003 og 2007 havde spurgt til mulighederne og vilkårene for at fravælge denne pensionstype.

Klager var imidlertid ikke klar over, at den nye pensionsordning fra 1. januar 2009 indebar forbedrede muligheder for at fravælge ægtefælle-/samleverpension, idet det nu angiveligt kunne ske med tilbagevirkende kraft og nu kunne ske uden, at det var en betingelse, at der blev tegnet en dødsfaldssum; men netop og ganske afgørende i stedet kunne øge klagers egenpension.

Det er disse – afgørende – informationer der ikke blev videregivet og/eller rådgivet om i forbindelse med klagers overgang til ny pensionsordning i 2009.

På baggrund af de oplysninger klager indtil september 2008 havde modtaget, om mulighederne for at fravælge ægtefælle-/samleverpension sammenholdt med det informationsmateriale hun modtog i 2008 om den nye pensionsordning, havde klager ikke grundlag for at tro, at vilkårene for at fravælge ægtefælle-/samleverpension nu var bedre end hidtil.

Klager havde ingen reel interesse i en dødsfaldssum, der skulle tilfalde klagers livsarvinger, idet klager ingen livsarvinger har.

Klager var derfor i god tro om, at vilkårene var lige så ringe som tidligere og blev ikke bibragt en anden forståelse under telefonsamtalen i september 2008 med en pensionsmedarbejder.

Havde klager fået konkrete oplysninger om, at hun nu kunne fravælge ægtefællepensionen med tilbagevirkende kraft og uden at skulle have en dødsfaldssum, og at hun i øvrigt skulle skynde sig at gøre det, da hun trods alt i 2009 nærmede sig de 60 år, havde klager selvfølgelig fravalgt ægtefællepensionsordningen.

3. Klagers pensionsordning:
Ved gennemgang af sine pensionsoversigter kan klager konstatere, at det af pensionsoversigt per 1. januar 2008, jf. bilag 17 fremgår, at der er en 'ugiftesum' ved død på kr. 417.270.

Denne dækning fremgår ikke af dækningsoversigt per 1. januar 2009, jf. bilag 18, ligesom den ikke fremgår af pensionsoversigten for 2010, bilag 10. Af dette bilag fremgår det netop, at der ikke er en dødsfaldssumdækning.

Dækningsoversigten fra 2009, bilag 18 indeholder en ordforklaring vedrørende ægtefælle-/samleverpension. Denne henviser imidlertid ikke til de nærmere vilkår, idet der blot henvises til, at betingelserne for udbetalinger og omvalg kan læses på pensionsselskabets hjemmeside. Dette er utilstrækkeligt.

Vedrørende ugiftesum er det i ordforklaringen anført, at denne kun udbetales, hvis der ikke skal udbetales ægtefælle-/samleverpension, og i øvrigt kun vedrører statut 1, det vil sige kun vedrører den gamle pensionsordning og ikke den nye pensionsordning.

AkademikerPension opfordres (6) til at oplyse om og redegøre for omplaceringen af den ugiftesum, der fremgår af pensionsoversigten per 1. januar 2008, men synes at være udgået af de efterfølgende års pensionsoversigter.

AkademikerPension opfordres (7) endvidere at til at oplyse om og redegøre for, hvornår og hvordan klageren er blevet oplyst om omplaceringen af ugiftesummen.

4. Notatpligt:
Klager har noteret sig, at selskabet har oplyst ikke at have notater fra telefoniske henvendelser, idet selskabet har oplyst, at 'der foreligger ligeledes ikke en proces for besvarelse af telefoniske henvendelser fra 2007.' Klager går ud fra, at det samme gør sig gældende for telefoniske henvendelser i 2008, herunder også klagerens henvendelse i september 2008 vedrørende den nye pensionsordning.

Dette synes imidlertid at være i modstrid med det, der blev oplyst i ankenævnssagen fra 2015, sag nr. 86.514.

AkademikerPension opfordres (8) til at oplyse, om selskabet i 2007 og 2008 ikke havde notatpligt, hvorimod selskabet på et senere tidspunkt fik en sådan pligt eller indførte interne regler om telefonnotater. I den forbindelse bedes selskabet oplyse, om selskabet i dag har interne regler om telefonnotater.

Som følge af, at der ikke er eller ikke kan fremlægges dokumentation fra selskabets side om hvilken telefonisk rådgivning vedrørende nye forbedrede muligheder ved fravalg af ægtefælle-/samleverpension, selskabet gav i 2008, har selskabet ikke løftet sin bevisbyrde for at have rådgivet tilstrækkeligt herom.

5. Klagers modtagelse af diverse informationsmateriale:
Det fastholdes, at klager ikke har modtaget de medlemsblade fra 2009 og 2010 der indeholder beskrivelse af muligheden for fravalg af ægtefællepension, at det i øvrigt er i strid med god skik at oplyse om så væsentlig information i et medlemsblad, jf. tillige det i klageskriftet anførte.

Det fastholdes ligeledes, at individuelle breve udsendt i 2010 og igen fra 2016 dokumenterer behovet for individuel og skriftlig information og rådgivning til pensionskunderne, hvilket klager netop ikke har fået."

Selskabet har i brev af 14/10 2022 til nævnet bl.a. anført:

"Som tidligere fremført fik klager i forbindelse med omvalget i 2008 informationer, der oplyste klager om den nye pensionsordning, der medførte langt mere fleksibilitet for det enkelte medlem. Herunder at ægtefælle-/samleverpensionen kunne fravælges og det skulle ske inden klager blev 60 år. Der var ikke nævnt nogen begrænsninger eller indskrænkninger i forhold til fravalg af ægtefælle-/samleverpensionen udover det skulle ske inden klager blev 60 år.

Klager kan således ikke have været uvidende om, at klager kunne fravælge hele ægtefælle-/samleverpensionen. Herudover at der ikke var krav til andre specifikke forsikringsdækninger såsom dødsfaldsdækning. Den nye pensionsordning var således fleksibel.

Det var også det nævnet kom frem til i 80887, hvor nævnet udtalte at medlemmet:

'på tilstrækkelig tydelig vis blev informeret om, at et omvalg til den nye pensionsordning indebar fleksible ydelsesvalg, herunder valgfri ægtefællepension'

Det fremgår af klagers indlæg af 23. september 2022, at:
'Denne sag drejer sig ikke om, hvorvidt klager var bekendt med, at et fravalg af ægtefælle-/samleverpensionsordning var en mulighed. Klager var bekendt med den teoretiske mulighed i og med, at klager allerede i 2003 og 2007 havde spurgt til mulighederne og vilkårene for at fravælge denne pensionstype.'

Videre fremgår det:
'Havde klager fået konkrete oplysninger om, at hun nu kunne fravælge ægtefællepensionen med tilbagevirkende kraft og uden at skulle have en dødsfaldssum, og at hun i øvrigt skulle skynde sig at gøre det, da hun trods alt i 2009 nærmede sig de 60 år, havde klager selvfølgelig fravalgt ægtefællepensionsordningen.'

Det fremgik imidlertid at klagers oprindelige klageskrift af 24, juni 2022. at:
'I november 2013 modtog klageren Pensionskassens medlemsblad og læste for første gang om muligheden for at fravælge '... ægtefælle- og samleverpension, inden du fylder 60 år.''

Der er således ikke noget der tyder på i klagers oprindelige klageskrift fra 24. juni 2022, at klagers henvendelse om fravalg efter klager var blevet 60 år, var fordi klager blev klar over, at klager kunne fravælge med tilbagevirkende kraft og uden at skulle have en dødsfaldssum. Det tyder imidlertid på, at klager for første gang fik læst om fravalgsmuligheden til trods for klager flere gange har fået informationer om muligheden for at fravælge ægtefælle-/samleverpensionen inden klagers 60. år.

Opfordringer
Klager ønsker en redegørelse for ugiftesummen, der fremgik af pensionsoversigten fra 2008 men ikke af pensionsoversigterne fra 2009 og frem.

Pensionsoversigten fra 2008 viser klagers dækninger på den gamle pensionsordning. Der var en ægtefælle-/samleverpension, men hvis klager ikke efterlod en ægtefælle eller samlever, der var berettiget til ægtefælle-/samleverpensionen, ville der i stedet blive udbetalt en ugiftesum.

Pensionsoversigten fra 2009 viser klagers dækninger efter klager har valgt sig over på den nye pensionsordning. På den nye pensionsordning var der ikke en ugiftesum.

Det fremgik af omvalgsmaterialet 'Redegørelse for Ny Pensionsordning' (bilag 3), at:
'Medlemmernes valg
Der er tre ydelsesmæssige ændringer som træder i kraft, når man vælger sig over på den nye pensionsordning:
1. Ugiftesummen bortfalder'

Opfordring 6 og 7 er hermed besvaret.

Telefonsamtaler
Som tidligere oplyst ligger pensionskassen ikke inde med en proces for notering af telefoniske henvendelser tilbage til 2007. Vores medlemsafdeling oplyser at det har været kutyme, at pensionskassen har taget notater af personlige samtaler. Pensionskassen bemærker yderligere, at pensionskassen ikke har dokumentation for, at klager kontaktede pensionskassen telefonisk i 2008 som følge af omvalgsmaterialet. Hvis klager har kontaktet pensionskassen, er det beklageligt, at der ikke foreligger notat fra en eventuel samtale med klager.

Det skal fortsat fremføres, at klager ikke har løftet nogen bevisbyrde i forhold til at klager skulle være blevet fejlrådgivet i løbet af sin medlemsperiode.

Det er fortsat kutyme i pensionskassen at der tages notater af personlige samtaler. Der foreligger ikke en forretningsgang i forhold til notater af personlige samtaler.

Opfordring 8 er hermed besvaret.

God skik
Som tidligere fremført, har klager på forskellig vis og via forskellige kanaler fået information om ægtefælle/-samleverpensionen, herunder at ægtefælle-/samleverpensionen skulle fravælges inden klager blev 60 år.

Information har også løbende været tilgængelig på pensionskassens hjemmeside.

Klager har også fået information via medlemsblade, som var en typisk kommunikationsform for pensionskasser. Det bestrides at det skulle være i strid med god skik at sende medlemsblade til medlemmerne og blandt andet oplyse om generelle forhold om medlemmernes pensionsordninger."

Klagerens advokat har i brev af 1/11 2022 til nævnet bl.a. anført:

"Som anført i klagerens ankenævnsprocesskrift af 23. september 2022 drejer sagen sig om, hvorvidt klager blev rådgivet tilstrækkeligt og modtog tilstrækkeligt informationsmateriale om de med den nye pensionsordning forbedrede muligheder for at fravælge ægte-/samleverpension.

Det afgørende nye for klageren var muligheden for at fravælge (ophæve den tidligere tegnede ægtefælle-/samleverpension) med 1) tilbagevirkende kraft, og 2) at 'slippe for' at skulle tegne en dødsfaldssum.

Klageren havde tidligere valgt at beholde den 10-årige ægtefællepension, selvom hun ikke ønskede den og ikke havde brug for den, fordi det ikke kunne svare sig for hende at ændre på ordningen.

Med den nye pensionsordning i 2009 fik klageren muligheden for fuldstændigt at fravælge ægtefælle-/samleverpension betingelsesløst. Dette ville ifølge klagers beregninger medføre højere udbetalinger fra klagers egen pension for årene 2016 og frem svarende til godt 128.000 kr. jf. bilag 13.

Der tages forbehold for tallene, idet AkademikerPension må foretage en nøjagtig beregning.

Klageren gjorde selv opmærksom på problemstilling i sin klage til pensionskassen af 18. februar 2014, bilag 6.

Det væsentligste er således ikke selve fravalgsmuligheden, men vilkårene for denne, tillige med aldersgrænsen, der ikke var tydeligt fremhævet i noget af det materiale som klageren modtog.

Sådanne væsentlige vilkår eller ændringer i vilkår skal fremhæves i breve stillet direkte til pensionskunden.

Klager modtog brev af 25. august 2008, jf. bilag 2. Brevet indeholder alene en generel før og nu beregning. Brevet indeholder ikke noget om fravalg af ægtefællepension eller vilkårene herfor eller de økonomiske konsekvenser herved.

Det fremgår af bilag I, fremlagt af pensionskassen, at pensionskassens medlemmer ville modtage et brev med personlige beregninger og materiale. Dette brev er netop brevet af 28. august 2008, der som det ses, var ganske kortfattet.

Klageren modtog ligeledes bilag 3, brochuren, *'Redegørelse for ny pensionsordning'*. Spørgsmålet om ægtefællepension er nævnt i et afsnit med overskriften *'Bortfald af krydssubsidierede ydelser'*, hvilket er en teknisk korrekt overskrift, men ikke en overskrift der for den almindelige pensionskunde henleder opmærksomheden på, at der i afsnittet kan stå noget om ægtefællepension.

Derudover indeholder brochuren en faktaboks på side 7 om ægtefællepension og muligheden for fravalg. Ingen af de nævnte tekststeder indeholder eksempler på beregninger, ligesom de selvfølgelig heller ikke indeholder konkrete beregninger for den enkelte kunde. Disse burde have fremgået af de individuelle breve udsendt til kunderne, jf. bilag 2.

Aldersfristen på 60 år burde ligeledes fremgå tydeligt af det individuelle brev. De steder hvor aldersfristen fremgår tydeligst er i Medlemsnyt fra november 2023, der fremlægges som bilag 19,

side 12. Som tidligere oplyst, er det ikke tilstrækkeligt at oplyse herom i et medlemsblad, uanset at klageren bed mærke i formuleringen i medlemsbladet fra november 2013.

Vedrørende ugiftesum:
Klageren har oplevet en betydelig forringelse af sin pensionsordning i og med at ugiftesummen er bortfaldet med den nye ordning fra 2009, samtidig med at ægtefællepensionsordningen for klagers vedkommende blev opretholdt. Klager blev derved stillet endnu ringere, idet hun opretholdt en ægtefællepension, som hun ikke havde brug for, men derimod mistede en ugiftesum som hun kunne få brug for.

Klagers pensionsordning svarede dermed reelt slet ikke til hendes livssituation (som den har været hele tiden) – uanset, at pensionskassen var eller burde være bekendt hermed eller ydede individuel rådgivning herom."

Selskabet har i brev af 3/11 2022 til nævnet bl.a. anført:

"Som tidligere fremhævet har klager fået information via forskellige kanaler om at klagers nye pensionsordning var fleksibel og at ægtefælle-/samleverpensionen helt kunne fravælges inden klagers 60. år. Ved et omvalg fra en gammel pensionsordning til en ny pensionsordning vil alle ens opsparede midler således blive flyttet fra den gamle pensionsordning til den nye pensionsordning og vil blive underlagt de regler, der er gældende for den nye pensionsordning, herunder de fleksible muligheder.

Klager fremhæver i indlægget, at klager ikke er informeret om, at klagers egen pension ville blive forøget ved et fravalg af ægtefælle-/samleverpensionen. Det er imidlertid helt naturligt at et fravalg eller nedsættelse af forsikringsdækninger vil medføre en forøgelse af ens egen pension.

Klager havde i den nye pensionsordning fuld fleksibilitet til at tilpasse sin pensionsordning. Noget klager som nævnt er blevet informeret om.

Det bemærkes, at Ankenævnet for Forsikring i en nyligt afsagt kendelse (98282) af 12. oktober 2022 mellem et andet medlem og AkademikerPension har fundet, at:

> *'Efter en gennemgang af sagen finder nævnet, at klageren i omvalgsmaterialet, de tilsendte medlemsblade og omslag til de årlige pensionsoversigter i tilstrækkelig grad er blevet informeret om, at et omvalg til den nye pensionsordning indebar fleksible ydelsesvalg, herunder ændring eller fravalg af ægtefællepension inden det fyldte 60 år. Nævnet bemærker, at klageren efter omvalget til Ny Pensionsordning har modtaget medlemsblade i næsten tre år, inden han blev 60 år, og at de fleksible ydelser og ægtefællepensionen er beskrevet i flere medlemsblade i fremhævede faktabokse. At selskabet ikke har sendt klageren et individuelt brev om ægtefællepension, inden han fyldte 60 år, kan ikke føre til andet resultat.'*

Selv hvis Ankenævnet for Forsikring finder, at klager ikke har modtaget alle medlemsblade, så har klager via forskellige kanaler modtaget information om valgfri ægtefælle-/samleverpensionen, samt at ægtefælle-/samleverpensionen kunne fravælges før klager blev 60 år. Det har eksempelvis fremgået via omvalgsmateriale fra 2008, flere medlemsblade, årlige omslag vedlagt pensionsoversigter, fremgået på pensionskassens hjemmeside og fremgået af pensionsregulativer.

Pensionskassen fastholder fortsat, at klager ikke har mulighed for at ændre eller fravælge hendes ægtefælle-/samleverpension."

Nævnet har fået forelagt bilag fra sagen, hvoraf nogle gengives nedenfor.

Af selskabets medlemsblad fra november 2007 fremgår bl.a.:

"**Vigtige ændringer fra 1. januar 2008**
Følgende ændringer gælder for de medlemmer, som bliver optaget på den nye pensionsordning fra og med 1. januar 2008. Ændringerne kommer desuden til at gælde for medlemmer, som vælger sig over på den nye pensionsordning i … 2008.

Betingede garantier
1. januar 2008 indfører vi et nyt teknisk grundlag med betingede garantier for alle nye medlemmer og medlemmer, som vælger sig over på den nye pensionsordning i efteråret 2008. De betingede garantier gælder også for bonustilskrivninger, bidragsstigninger og … for nuværende medlemmer."

Af selskabets brev af 25/8 2008 til klageren fremgår bl.a.:

"Du får nu mulighed for at vælge en ny og forbedret pensionsordning: Ny Pensionsordning. Det handler om din pension, så det er vigtigt, at du tager stilling. Svarfristen er 1. oktober 2008. MP's bestyrelse anbefaler et ja til Ny Pensionsordning.

Dine personlige tal
Nedenfor kan du se din årlige alderspension i både gammel og ny pensionsordning.
Tallene er baseret på din medlemsstatus, dine dækninger og dine forventede indbetalinger på 5.745 kroner pr. 1. maj 2008.

Årlig alderspension ved 67 år	
Gammel pensionsordning	*Ny pensionsordning*
238.823 kroner	290.640 kroner

Ny Pensionsordning giver udsigt til større pensioner, fordi den er baseret på en lavere betinget grundlagsrente og derved frigør bundne reserver. I Ny Pensionsordning består pensionen af en grundpension og en tillægspension på 56 procent.

I det vedlagte materiale kan du læse mere om, hvorfor din pension stiger, hvis du siger ja til Ny Pensionsordning."

Ankenævnet *for* Forsikring

37. 98385

Af pjecen "Redegørelse for Ny Pensionsordning" vedlagt selskabets brev af 25/8 2008 fremgår bl.a.:

"**Ny Pensionsordnings hovedpunkter**
Ny Pensionsordning skal bringe MP's pensionstilbud på linje med de krav, medlemmerne med rette kan stille til en moderne pensionskasse. Ændringerne falder indenfor to hovedområder.
…
2) Fleksible ydelsestilbud
Ifølge de nuværende regler må der ikke ændres på noget, der ikke var aftalt ved oprettelsen af medlemskabet. Hvis det fx ikke var forudsat muligt at fravælge ægtefællepensionen dengang, så må medlemmet heller ikke i dag.

Det er medlemspolitisk uacceptabelt set med nutidens øjne, og derfor er der fleksible ydelsesvalg med rate- og kapitalpension, valgfri ægtefælle-, børne- og invalidepension i den nye ordning.

Med omvalget gøres alle de forskellige gamle aftalesæt ensartede og svarende til dem, nye medlemmer optages efter i dag.
…
Bortfald af krydssubsidierede ydelser
MP's gamle ordningers forsikringstekniske grundlag er bygget sådan op, at de enkelte ydelser i vid udstrækning krydssubsidierer hinanden.

Eksempelvis betaler alle medlemmer automatisk til ægtefællepension – også selv om de er ugifte. Det er hverken rimeligt eller tidssvarende og har givet anledning til betydelig og berettiget medlemskritik.

I den nye ordning prisfastsættes de enkelte ydelser til det, det koster at give dem. Dermed tvinges fx ugifte ikke mere til at betale for gifte medlemmers ægtefæller. I den nye ordning kan alle erhvervsaktive (som ikke er omfattet af særlige aftaler) indtil alder 60 år frit vælge, om de vil betale til ægtefællepension eller ej.

Bortfaldet af krydssubsidieringen er samtidig begrundelsen for, at omvalg til den nye ordning er en forudsætning for indførelsen af fleksibelt ydelsesvalg.
…
Mulighed for at vælge ydelser
Efter omvalget får medlemmerne mulighed for at tilpasse sammensætningen af deres pensionsordning.

I faktaboksen er gengivet hovedprincipperne. Parallelt med omvalget bliver der så givet en redegørelse for enkelthederne, herunder også for de begrænsninger i det frie ydelsesvalg, der ligger i en række overenskomster på det offentlige arbejdsmarked. Den redegørelse vil kunne hentes på MP's hjemmeside.

Endvidere vil alle medlemmer ved overgang til pension få muligheden for at vælge en særlig forhøjet startpension, der indebæreren højere startpension mod til gengæld mindre senere. Også denne mulighed vil der kunne hentes en redegørelse for på MP's hjemmeside.

Med den nye pensionsordning er grundlaget også lagt for yderligere fleksibilitet i de kommende år, og bestyrelsen har planer for at gå videre ad den vej i forbindelse med en ændring af statutterne på generalforsamlingen i 2009.

Medlemmernes valg
Der er tre ydelsesmæssige ændringer som træder i kraft, når man vælger sig over på den nye pensionsordning:
1. Ugiftesummen bortfalder,
2. Børnepension ved alderspension bortfalder for børn født efter 1. januar 2008 og
3. Børnepension tilkendes fremadrettet til 21 år mod tidligere 24 år.

[Faktaboks]
Muligheder for valg af ydelser*
(resume)
Alderspension:
Valg mellem livrente (med valgfri alderssum), ratepension og kapitalpension. Livrente kan vælges udbetalt med eller uden forhøjet startpension.

Invalidepension:
Kan fastsættes til niveauet for alderspensionen på livrente eller et valgt beløb.

Ægtefællepension (og samleverpension):
Valg mellem livsvarig, 10-årig eller helt fravalg.

Børnepension ved invaliditet (20% af egenpension på livrente):
Kan vælges eller fravælges.
*Der kan være overenskomstaftalte begrænsninger, se 'Valgmuligheder i pensionskassen' på www.mppension.dk."

Af informationsbrochuren "Det er dit valg – for det gælder din pension" vedlagt selskabets brev af 25/8 2008 fremgår bl.a.:

"**Tre gode grunde til at sige ja**
Der er tre gode grunde til at sige ja til Ny Pensionsordning:
- Højere pensioner
- Valgfri og fleksible pensionsdækninger
- Forenklet administration

…
Hvad er nyt i Ny Pensionsordning?
…
Det er for eksempel en forudsætning i den gamle pensionsordning, at også ugifte betaler til en ægtefællepension, og det sætter grænser for valgfriheden. I Ny Pensionsordning er det et bærende princip, at du kun betaler for de dækninger, du ønsker.
…

Hvad er sidegevinsterne?
Den største gevinst ved Ny Pensionsordning er større pensioner. Men herudover er der flere sidegevinster.

Valgfri og fleksible pensionsdækninger
Ny Pensionsordning giver dig mulighed for at tilpasse dine pensionsdækninger til dit behov gennem hele livet. Du skal kun betale for det, du har brug for. Så bliver der nemlig mere tilbage til pensionen.

I Ny Pensionsordning kan du også tegne rate- og kapitalpensioner som supplement til din livrente. Der bliver også langt større valgfrihed i forbindelse med tab af erhvervsevne, børnedækning og ægtefælledækning. Og endelig giver Ny Pensionsordning dig mulighed tor at vælge forhøjet startpension – så er der lidt mere at gøre godt med de første år som pensionist.

Ny Pensionsordning træder i kraft 1. januar 2009, og herefter kan du benytte dig af de valgfri og fleksible pensionsdækninger."

Af selskabets medlemsblad fra februar 2009 fremgår bl.a.:

"***Basisdækninger eller fleksibilitet?***
Helt firkantet kan man sige, at du skal vælge basisdækningerne, hvis du ikke selv ønsker at bruge tid på din pensionsordning. Basisdækningerne giver en robust pensionsdækning livet igennem og minimerer risikoen for, at du eller din familie står uden dækning i tilfælde af dødsfald, invaliditet og alderspension. Det er da også pensionskassernes erfaring, at basisdækningerne er et godt valg for langt de fleste medlemmer.

Til gengæld kan det være, at du i perioder betaler for en dækning, du ikke har brug for. Tag for eksempel den 10-årige ægtefælledækning, som er en del af basispakken: mange medlemmer betaler i de første år til en ægtefælle, de ikke har. Men når de så bliver gift, er ægtefællen automatisk sikret, uden de behøver at tage pensionen op til revision.

Du kan derimod med fordel vælge de fleksible dækninger, hvis du gennemgår din pensionsordning med 2-3 års mellemrum eller når der sker ændringer i dit liv: jobskifte, ægteskab, børn, skilsmisse og nedgang i bidrag eller bidragsophør af andre årsager som fx orlov, arbejdsløshed eller sygdom.

	Basisdækninger	Fleksible dækninger
Ved alder	- Livsvarig pension - Alderssum - Særligt for MP: Børnepension for børn født før 1. januar 2008	- Mulighed for forhøjet startpension - Mulighed for fravalg af alderssum - Mulighed for rate- og kapitalpension for frivillige bidrag - Særligt for ansatte under overenskomst: Mulighed for rate- og kapitalpension for maks. 30 pct. af det obligatoriske bidrag
Ved invaliditet	- Invalidepension svarende til den beregnede alderspension - Børnepension	- Mulighed for at "skrue" op og ned for dækningen ved invaliditet evt. mod helbredsoplysninger - Mulighed for fravalg af børnepension
Ved dødsfald	- 10-årig ægtefællepension	- Mulighed for livsvarig ægtefællepension eller fravalg af ægtefællepension - Mulighed for at "skrue" op og ned for ægtefælledækningen
Gruppeforsikring	Ja. Sum ved invaliditet, sum ved visse kritiske sygdomme og sum ved død. Særligt for AP/PJD: Sum ved ulykke.	Ja (obligatorisk). Sum ved invaliditet, sum ved visse kritiske sygdomme og sum ved død.

...

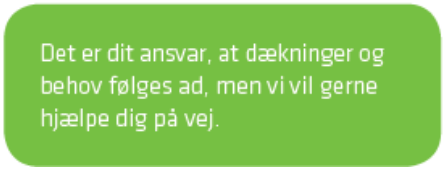

...

Du er single og har ingen børn

Har du ingen forsørgerforpligtelser, kan du fravælge ægtefælle- og børnedækning ved død."

Af ordforklaringen til klagerens pensionsoversigt fra 2009 fremgår bl.a.:

"Ægtefælle-/samleverpension

Pension som udbetales efter afdød til ægtefælle, registreret partner eller samlever. Betingelserne for udbetaling kan læses på www.mppension.dk. Omvalg og fravalg af ægtefælle-/samleverpension kan ske inden det 60. år."

Af selskabets medlemsblad fra december 2009 fremgår bl.a.:

"**Hvor godt kender du din pensionsordning?**

Læs her om basisdækninger og fleksible dækninger og bliv bedre til at træffe vigtige valg, som vedrører både nutid og fremtid.

I Pensionskasserne kan du vælge mellem basisdækninger og fleksible dækninger.*

Du bliver optaget i AP, MP eller PJD med robuste basisdækninger ved alderspensionering, invaliditet og død. Med basisdækningerne er du godt dækket gennem hele livet, og det er Pensionskassernes erfaring, at basisdækningerne er et godt valg for langt de fleste medlemmer. Til gengæld kan du i perioder komme til at betale for dækninger, du ikke har brug for. Fleksible dækninger kan skræddersys, og du betaler kun for de dækninger, der er behov for. Til gengæld kræver de fleksible dækninger, at du gennemgår pensionsordningen hvert 2.-3. år eller når der sker ændringer i din livssituation: jobskifte, ægteskab, børn eller nedgang i indbetalinger – fx på grund af arbejdsløshed. Det er dit eget ansvar, at dækninger og behov følges ad, men vi vil selvfølgelig gerne hjælpe dig på vej med rådgivning og information.

...

Et hurtigt overblik

Skemaet kan give dig et hurtigt overblik over basisdækninger og fleksible dækninger pr. 1. januar 2010. De nærmere regler findes i Regler & Paragraffer på Pensionskassernes hjemmesider.

...

	Basisdækninger	Fleksible dækninger
Død	10-årig ægtefællepension med månedlige udbetalinger.	Mulighed for: 1) at skrue op eller ned for ægtefælledækningen, 2) at vælge livsvarig ægtefælledækning og 3) at fravælge ægtefælledækning.

...

41. 98385

Aldersgrænse for omvalg af ægtefællepension
Aldersgrænsen for omvalg af ægtefællepension fastsættes efter 1. januar 2010 til 60 år, sådan som det hidtil har været i MP. Det er alene en ændring for AP og PJD, hvor grænsen hidtil har været 54 år."

Af selskabets medlemsblad fra maj 2010 fremgår bl.a.:

"**Brug Pensionsoversigt 2009 aktivt**
Alle medlemmer har modtaget deres årlige pensionsoversigt fra pensionskassen – vi anbefaler, at du bruger den til at tjekke, om dine dækninger matcher dine behov.

Betaler du for eksempel til en børnepension uden at have børn? Eller går der for meget til invalidedækning og for lidt til alderspension? Det kan du vurdere med udgangspunkt i din pensionsoversigt.

Oversigten indeholder en konto- og indbetalingsoversigt, beregninger af alderspension ved forskellige alderstrin og dine dækninger ved invaliditet, død, kritisk sygdom og ulykke. Og samtidig viser den, hvordan dine indbetalinger fordeler sig. Det vil sige, hvor meget der går til livrente og invalidepension og – hvis du har valgt det – til ægtefællepension, børnepension og rate- og kapitalpension.

Ønsker du en individuel gennemgang af dine tal og de fleksible muligheder i din pensionsordning, så kontakt en af vores pensionsrådgivere. Ring på … eller send en mail via menupunktet 'Kontakt' på vores hjemmeside.

Du kan ændre din ægtefællepension
Som medlem af AP, MP eller PJD kan du ændre eller fravælge din ægtefælledækning, så længe det sker, inden du fylder 60 år. Har du den nye, fleksible pensionsordning, kan ændringer og fravalg også gælde for den del af opsparingen til ægtefællepension, som ligger før 1993.

Ønsker du at oprette en ægtefællepension, skal dette også ske, inden du fylder 60 år.

Af selskabets medlemsblad fra marts 2011 fremgår bl.a.:

"**Brug din årlige pensionsoversigt aktivt**
Omkring 1. april modtager du Pensionsoversigt 2010 med posten. Men allerede fra midten af marts kan du finde den online på 'Min pension'. Vi anbefaler, at du bruger pensionsoversigten til at tjekke om dine dækninger matcher dine behov.

Betaler du for eksempel til en ægtefællepension uden at være gift? Eller går der for meget til invalidedækning og for lidt til alderspension? Det kan du vurdere med udgangspunkt i din pensionsoversigt."

42. 98385

Af klagerens pensionsoversigt af 14/3 2011 fremgår bl.a.:

Dækning ved død	Skattekode	Samlet ydelse	Heraf tillægspension
Livsvarig ægtefællepension	1	43.704 kr.	53 %
10-årig ægtefællepension	1	114.792 kr.	53 %
Børnepension pr. barn til alder 21 år	1	71.964 kr.	53 %
Dødsfaldssum	1	0 kr.	0 %
Livsvarig supplerende opsparing	1	0 kr.	0 %
10-årig supplerende opsparing	9	0 kr.	0 %
Ratepension i 10 år	2	0 kr.	0 %
Kapitalpension	3	0 kr.	0 %
Gruppeforsikringssum	5	430.000 kr.	

Af ordforklaringen til klagerens pensionsoversigt af 14/3 2011 fremgår bl.a.:

> "***Ægtefællepension***
> Udbetales til din efterladte ægtefælle hver måned livsvarigt og/eller i 10 år. Der gælder særlige regler for udbetaling af samleverpension. Ægtefællepension kan til- eller fravælges, inden du fylder 60 år, dog ikke hvis du får udbetalt invalidepension. I den fleksible ordning kan du vælge ægtefællepension på mellem 0 og 60 pct af din invalide- eller alderspension."

Af selskabets medlemsblad fra maj 2011 fremgår bl.a.:

> "**Dækninger ved invaliditet og død**
> Her er tale om forsikringsdækninger til dig, hvis du bliver invalid og til dine nærmeste, når du dør. Du kan skrue op og ned for disse dækninger eller helt fravælge dem, inden for de gældende regler i Regler & Paragraffer. Det drejer sig om invalide-, børne- og ægtefælle/samleverpension. Du kan desuden vælge en dødsfaldssum, som er en engangsudbetaling ved din død."

Af selskabets medlemsblad fra december 2011 fremgår bl.a.:

> "**Basisdækninger eller fleksible dækninger?**
> …
> Fordelen ved basisdækningerne er, at du og din familie er sikret hele livet, uden at du skal bruge tid på pension. Ulempen ved basisdækningerne er, at du i perioder af dit liv kan komme til at betale for forsikringer, du ikke har brug for som for eksempel ægtefællepension og børnepension.
> …

	Basisdækninger til dig	Basisdækninger til din familie	Fleksible dækninger
Ved alderspension	Pension hver måned så længe du lever (livsvarig livrente).		Du kan bruge en del af dine indbetalinger til rate- og/eller kapitalpension.
Ved invaliditet	Halv og hel invalidepension, varig eller midlertidig. Engangssum fra etårig gruppe-forsikring.	Børnepension.	Du kan "skrue" op eller ned for dækningerne – både invalidepension og børnepension.
Ved død		Ægtefælle-/samlever-pension i 10 år. Børnepension. Engangssum fra etårig gruppeforsikring.	Du kan "skrue" op eller ned for dækningerne – både ægtefællepension og børnepension. Du kan vælge en engangssum ved død (dødsfaldssum).

Af selskabets medlemsblad fra juni 2012 fremgår bl.a.:

"**Din pensionsordning er også en forsikring**
Er du klar over, at dine indbetalinger til pensionsordningen er mere end opsparing til alderdom-men?
…
Faktisk går dine indbetalinger også til forsikringsdækninger, som kan få betydning, mens du endnu er ung. Bliver du for eksempel ramt af invaliderende eller kritisk sygdom, kan du være dækket. Og dør du, inden pensionsalderen er nået, kan der være penge til børn og ægtefælle.
…

Sådan er du dækket
Som medlem af pensionskasserne i Unipension får du automatisk vores basisdækninger. De er sat sammen ud fra devisen 'one size fits all' og passer til de fleste. De kan dog betyde, at du for eksempel betaler til børnepension i nogle år, selvom du ikke har børn.

Du kan også vælge at gøre brug af de fleksible dækninger. Her går du ind og justerer din pensionsordning i takt med, at der sker større ændringer i dit liv, fx første job, ægteskab, børn eller skilsmisse.

Du kan se dine egne dækninger på Min pension, hvor du også kan regne på, hvad ændringer i din pensionsordning betyder."

Af klagerens brev af 14/11 2013 til selskabet fremgår bl.a.:

"Jeg ønsker at fravælge ægtefællepension.

Jeg har gennem livet flere gange spurgt min pensionskasse, om det var muligt at fravælge ægtefællepension. Hver gang har svaret været nej.

I går (d. 13.11.2013) modtog jeg Medlems-nyt, Unipension november 2013. Heri fremgår, at man kan fravælge ægtefælle- og samleverpension til 60 år.

Jeg har derfor i dag (d. 14.11.2013) kontaktet Unipension for at få gennemført denne ændring. Jeg talte med [selskabets medarbejder], som sagde, at det var nødvendigt at lave skriftlig klage, hvori jeg samtidig anmoder om at få lov til at gennemføre denne ændring.

Begrundelse:

- Jeg har gentagne gange mundtligt over for medarbejdere i pensionskassen anmodet om dette fravalg. På de pågældende tidspunkter var det ikke muligt.
- Jeg har ikke i den skriftlige korrespondance fra pensionskassen til mig fået denne oplysning.
- Medlemsbladet har jeg ofte ikke modtaget. Det er bl.a. nævnt til pensionskassen ultimo 2012 i forbindelse med indbetaling af indskud på ratepension.
- Jeg har ingen ægtefælle/samlever og har aldrig haft det. Jeg har fast kæreste, men vi har ikke aftale om gensidig pensionsordning.
- Det er kun … uger siden, jeg blev 60 år.
- Jeg tager kontakt til pensionskassen om denne mulighed, så snart jeg ser det i Medlems - nyt."

Af selskabets brev af 28/11 2013 til klageren fremgår bl.a.:

"Som du har fået oplyst telefonisk, skal fravalg af ægtefællepension ske inden det fyldte 60. år, jf. pensionsregulativet § 11, stk. 4, og Regler & Paragraffer, bilag D, afsnit 6.

Da du henvendte dig den 14. november 2013 var du fyldt 60 år, hvorfor du ikke opfylder betingelserne for fravalg af ægtefællepension.

Du skriver i dit brev, at du ønsker at der fraviges fra denne regel, blandt andet under hensyn til, at du tidligere mundtligt har anmodet om fravalg, men at det på de pågældende tidspunkter ikke var muligt.

Jeg kan se, at du i januar 2003 fik foretaget konsekvensberegning på fravalg af ægtefællepension. På daværende tidspunkt var det kun muligt at fravælge ægtefællepension for den del der vedrørte bidragsindbetalinger efter 1. januar 1993. Omvalget var betinget af afgivelse af tilfredsstillende helbredsoplysninger. Du accepterede ikke dette tilbud.

I juni 2007 bad du igen om beregning på fravalg af ægtefællepension. Du accepterede heller ikke dette tilbud.

Jeg kan ikke se, at du har kontaktet os vedrørende fravalg af ægtefællepension siden da.

I forbindelse med dit omvalg til den fleksible pensionsordning pr. 1. januar 2009 blev det også muligt at fravælge ægtefællepension for den del der vedrørte indbetalinger før 1993. Der blev oplyst om muligheden for fravalg af ægtefællepension i omvalgsmaterialet.

I MP Pensions medlemsblad 'MedlemsNyt' har vi herudover efterfølgende gentagne gange (februar 2009, december 2009, maj 2010 og november 2013) gjort opmærksom på muligheden for fravalg af ægtefællepension, også for pensionsbidrag indbetalt før 1993.

Endeligt kan det nævnes, at der sammen med den årlige pensionsoversigt gennem flere år har været vedlagt er) ordforklaring hvoraf det fremgik, at det var muligt at omvælge/fravælge ægtefællepension.

Det er på den baggrund vores opfattelse, at vi har opfyldt vores rådgivningsforpligtelse.

Dine øvrige argumenter ser vi heller ikke kan føre til andet resultat."

Af klagerens brev af 18/2 2014 til selskabet fremgår bl.a.:

"Ad. Konsekvensberegning 2003
Vilkårene på det tidspunkt var ikke særlig attraktive.

Ad. Beregning 2007
Jeg modtager aldrig det tilbud. På det pågældende tidspunkt arbejder og bor jeg i [udland 1], hvilket kan være årsag til, at jeg aldrig modtager tilbuddet.

Ad. Omvalg 2008 pr. 1.1.2009
Brevet 'Du skal træffe et vigtigt valg inden 1. oktober' af 25.8.2008 omtaler, at man kan vælge en ny forbedret ordning. MP anbefaler ja til Ny Pensionsordning.
Der indgår også en beregning på hhv. gammel og ny pensionsordning.
Det fremgår ikke af teksten og ej heller af beregningen, at det samtidig er muligt at foretage flere valg.
Af det vedlagte materiale s. 3 omtales det fleksible ydelsesvalg i generelle vendinger
På s. 5 fremgår at tvungen ægtefællepension er utidssvarende, og at de enkelte ydelser prisfastsættes '... til det, det koster at give dem. Dermed tvinges fx ugifte ikkemere til at betale for gifte medlemmers ægtefæller.'
Hvorfor fremgår disse fleksible valg ikke af det fremsendte valgmateriale med afkrydsningsfelter, når det nu er blevet en mulighed?
Hvorfor er tvungen ægtefællepension fortsat en del at min ordning, når jeg aldrig aktivt har valgt det?
Det ville være logisk, at man som medlem af den nye ordning ikke har ægtefællepension, medmindre man aktivt har valgt det.

Ad. Information 'MedlemsNyt'
Pr. 1.1.2009 flytter jeg til [udland 2]. Jeg modtager ikke MedlemsNyt, mens jeg bor der.
Da jeg igen er i DK undrer det mig, at der aldrig kommer blade fra min pensionskasse. Dette har jeg også mundtligt givet udtryk for over for Unipension.
Første gang jeg modtager Medlemsnyt er 13.11.2013. Jeg læser det samme aften og reagerer næste dag ved at henvende mig til pensionskassen jf. ovenfor.

Det kan undre, at Unipension ikke i sin oplysning og rådgivning til mig som medlem i forbindelse med de ændrede vilkår fra 1.1.2009 mere eksplicit har oplyst om mulighed for fravalg af ægtefællespension, når det er Unipension bekendt, at jeg flere gange har givet udtryk for, at jeg ønsker at fravælge ægtefællepension.

Jeg mener på baggrund af ovenstående, at jeg skal have indfriet mit livslange ønske om ikke at have en ægtefælle pension."

Af pensionsvilkårene "REGLER & PARAGRAFFER" fra 2009 fremgår bl.a.:

46. 98385

"**PENSIONSSTATUT 2 (FRA 2008 OG OMVALGT)**
…
§ 10. ÆGTEFÆLLEPENSION
Stk. 1.
Medmindre medlemmet har truffet anden bestemmelse, jf. stk. 3, har en ægtefælle ret til pension i 10 år, dog senest til ægtefællens død, fra den 1. i måneden efter, at medlemmet er afgået ved døden, med et beløb svarende til 40% af invalidepensionen, hvis følgende betingelser er opfyldte:
a) ægteskabet skal have bestået i mindst 3 måneder, medmindre dødsfaldet skyldes et efter ægteskabets indgåelse indtruffet ulykkestilfælde,
b) ægteskabet er indgået før pensionering efter § 9, medmindre ægtefællen allerede da var berettiget til ægtefællepension efter medlemmet.

Stk. 2.
En med afdøde samlevende ægtefælle har desuden ret til pension, når de i §11, stk. 2, litra a), og e) angivne betingelser for samleverpension er opfyldte.

Stk. 3.
Ved optagelsen i pensionskassen kan medlemmet i stedet for den i stk. 1 beskrevne ægtefællepensionsordning vælge:
1) at der ikke skal være ret til ægtefællepension
2) at ægtefællepensionen skal være livsvarig med et beløb svarende til 60 % af invalidepensionen.

Ved omvalg fra statut 1 til statut 2, jf. § 1, stk. 4, bevares medlemmets ægtefællepensionsordninger. Medlemmet kan før det fyldte 60. år foretage omvalg én gang årligt mellem de i stk. 1 og 3 beskrevne ordninger. Forøges risikosummen med mere end 25 % inden for det sidste år, forudsætter omvalget afgivelse af tilfredsstillende helbredsoplysninger. Medlemmet kan også før det fyldte 60. år foretage omvalg uden afgivelse af helbredsoplysninger, hvis medlemmets ægteskabelige status ændres som følge af:
a) indgåelse af ægteskab
b) ægtefællens død
c) skilsmisse

Omvalget skal finde sted senest 6 måneder efter ændringen i den ægteskabelige status. Omvalg kan ikke i noget tilfælde finde sted efter overgang på pension efter § 9.

Stk. 4.
Et medlem kan vælge, at der i tilfælde af, at medlemmet afgår ved døden før det fyldte 67. år uden at oppebære fuld alderspension på dødstidspunktet, skal udbetales en engangsydelse (dødsfaldsydelse) til medlemmets nærmeste pårørende eller under forudsætning af, at medlemmet efterlader sig legale eller testamentariske arvinger, til medlemmets bo. Såfremt medlemmet ved sin død oppebærer brøkdelsbestemt alderspension, jf. § 8, stk. 4, beregnes engangsydelsen i forhold til den del af alderspensionen, som ikke er kommet til udbetaling. Udbetalingen sker til medlemmets nærmeste pårørende, medmindre medlemmet har truffet bestemmelse om, at engangsydelsen skal tilfalde medlemmets samlever, medlemmets livsarvinger eller medlemmets bo. De nærmere regler for engangsydelsen fastsættes af bestyrelsen.

Stk. 5.

Et partnerskab, der er registreret efter lov om registreret partnerskab, sidestilles i nærværende statut med ægteskab.

Stk. 6.
I tilfælde af separation eller skilsmisse finder bestemmelserne i lov om bevarelse af ret til ægtefællepension ved separation og skilsmisse anvendelse.

§ 11. SAMLEVERPENSION
Stk. 1.
Når et ugift medlem afgår ved døden, har den, der levede sammen med medlemmet, ret til samleverpension i samme omfang som en ægtefælle ville have haft ret til pension i henhold til § 10 under de i stk. 2 angivne betingelser.

Stk. 2.
Pensionsretten er betinget af, at
3) samlivet er indledt før pensionering efter § 9.
4) der ved medlemmets død ikke findes en fraskilt ægtefælle med ret til ægtefællepension
5) medlemmet kunne have indgået ægteskab eller registreret partnerskab med sin samlever
6) medlemmet ved testamente, oprettet senest 3 måneder før dødsfaldet og efter nærværende bestemmelses ikrafttræden og som ikke senere er tilbagekaldt, har indsat sin samlever som arving til en arvelod af mindst samme størrelse som den tvangsarv, der ifølge arveloven ville være tilkommet en ægtefælle, og at e) samleveren har haft fælles bopæl med afdøde i de sidste 2 år før dødsfaldet eller tidligere har haft fælles bopæl med afdøde i en sammenhængende periode på mindst 2 år og den fælles bopæl alene er ophørt på grund af institutionsanbringelse, herunder i ældrebolig.

Stk. 3.
Såfremt samleveren alene som følge af den i stk. 2, litra b), fastsatte betingelse ikke på dødstidspunktet opnår ret til samleverpension, indtræder retten hertil, hvis den fraskilte ægtefælle afgår ved døden eller retten til ægtefællepension af anden grund bortfalder inden for den i § 10 angivne pensionsperiode, den første i måneden efter den fraskilte ægtefælles død eller efter at retten til ægtefællepension er bortfaldet, for den resterende del af pensionsperioden."

Nævnet udtaler:

Klageren har pensionsordning med en livsvarig ægtefælle-/samleverpension og en 10-årige ægtefælle-/samleverpension. Den 1/1 2008 indførte selskabet en ny pensionsordning, som klageren skiftede til med virkning fra 1/1 2009.

Klageren er utilfreds med, at hun ikke kan fravælge ægtefællepensionen. Selskabet har afvist klagerens anmodning med henvisning til, at klageren var fyldt 60 år på anmodningstidspunktet.

48. 98385

Klageren ønsker, at selskabet skal anerkende, at klageren er berettiget til at fravælge ægtefællepensionen med tilbagevirkende kraft principalt fra 1/11 1982, subsidiært fra 1/1 1993, mere subsidiært fra 1/1 2009 og mest subsidiært fra et af nævnet fastsat tidspunkt. Klageren ønsker, at selskabet skal opgøre og overføre den del af hendes indbetalinger, der er tilgået ægtefællepensionsdelen til den personlige del af pensionsordningen. Hun ønsker dækning af advokatomkostninger, idet det har været nødvendigt for hende at afholde betydelige udgifter til advokat inden sagens indbringelse for nævnet.

Klageren har oplyst, at hun var bekendt med den teoretiske mulighed i og med, at hun i 2003 og 2007 havde spurgt til mulighederne og vilkårene for at fravælge ægtefællepension. Hun var imidlertid ikke klar over, at den nye pensionsordning fra 1/1 2009 indebar forbedrede muligheder for at fravælge ægtefælle-/samleverpension, idet det nu angiveligt kunne ske med tilbagevirkende kraft, og uden at det var en betingelse, at der blev tegnet en dødsfaldssum. Hun har anført, at oplysningerne i informationsmaterialet fra august 2008 ikke indeholdt tilstrækkelig information, herunder ikke en individuel og konkret rådgivning, og at hun ved telefonisk henvendelse til selskabet i september 2008 ikke blev rådgivet om mulighederne og konsekvenserne af at fravælge ægtefælle-/samleverpension. Hun har anført, at Finanstilsynet ved kendelse af 26/2 2009 traf afgørelse om, at selskabets informationsmateriale udsendt i 2008 indeholdt utilstrækkelige
oplysninger for så vidt angik grundlaget for materialets taloplysninger og omkostningerne ved at blive på den gamle pensionsordning. Hun har gjort gældende, at materialet også var utilstrækkeligt, hvad angår oplysning om fravalg af ægtefællepension. Hun har henvist til nævnets kendelse i sag 76538. Hun har anført, at selskabet ikke har rådgivet i overensstemmelse med reglerne om god skik. Hun har oplyst, at hun ikke modtog selskabets medlemsbreve i februar 2009, december 2009, maj 2010, marts 2011, maj 2011, december 2011 og juni 2012, og at hun flere gange har gjort selskabet opmærksom på herpå.

Klageren har anført, at pensionsvilkårenes §§ 10 og 11 i pensionsstatut 2 ikke tager højde for enlige. Hun har anført, at det følger "af statut 2, § 10, stk. 3, at medlemmer ved optagelsen i

49. 98385

Pensionskassen kan vælge, at der ikke skal være ret til ægtefællepension, at ved omvalg fra statut 1 (gamle ordning) til statut 2 (ny ordning) bevares medlemmets ægtefællepensionsordninger, men at de kan ændres én gang årligt, før det fyldte 60. år, men at der skal afgives helbredsoplysninger, hvis risiko forøges med mere end 25 %, at helbredsoplysninger alene kan undlades, hvis ændringen skyldes indgåelse af ægteskab, ægtefællens død eller skilsmisse, at ingen af disse situationer passer til klagerens forhold, idet det dog bemærkes, at klageren ikke er bekendt med, hvorvidt hendes risikosum ville være forøget med mere end 25 %, idet Pensionskassen ikke har fremsendt oplysninger herom til klageren".

Klageren har konstateret, at der på pensionsoversigt af 1/1 2008 fremgår en ugiftesum ved død på 417.270 kr., og at denne dækning ikke fremgår af de efterfølgende pensionsoversigter. Hun har anført, at hun har oplevet en betydelig forringelse af sin pensionsordning, da ugiftesummen er bortfaldet med ordningen fra 2009 samtidig med at ægtefællepensionsordningen er opretholdt. Hun har anført, at pensionsordningen reelt slet ikke svarer til hendes livssituation.

Selskabet har anført, at klageren er blevet informeret om den fleksible pensionsordning og mulighederne for tilpasning af ordningen til det specifikke medlems behov ved personlige breve, i medlemsblade og i pensionsoversigter, som har henvist til en vejledning, der har forklaret om de forskellige produkter og begreber i pensionsoversigten. Selskabet har oplyst, at informationsbrochuren "Det er dit valg – for det gælder din pension" var vedlagt brevet af 25/8 2008, som klageren modtog. Selskabet har anført, at nævnet har taget stilling til lignende tvister i sagerne 80881 og 98282. Selskabet har anført, at klageren ikke er blevet fejlrådgivet telefonisk, og at selskabet ikke kan se, at klageren kontaktede selskabet i september 2008, eller hvad der eventuelt blev talt om. I forhold til samtalerne i 2011 og 2012 vedrørte de indskud til ratepension.

Selskabet har oplyst, at pensionsoversigten fra 2008 viser klagerens dækninger på den gamle pensionsordning, hvor der var en ægtefælle-/samleverpension, der ville blive udbetalt som en

ugiftesum, hvis klageren ikke efterlod en ægtefælle eller samlever. Pensionsoversigten fra 2009 viser klagerens dækninger på den nye pensionsordning, hvor der ikke er en ugiftesum, hvilket har fremgået af omvalgsmaterialet.

Selskabet har afvist at dække advokatomkostninger, idet klageren ikke nærmere har redegjort for eller dokumenteret, at hun har afholdt rimelige og nødvendige udgifter til advokatbistand forud for sagens indbringelse for nævnet. Klageren har selv klaget til selskabet forud for sagens indbringelse for nævnet.

Nævnet bemærker, at klageren har oplyst, at hun modtog selskabets brev af 25/8 2008 vedlagt pjecen "Redegørelse for Ny Pensionsordning". Af selskabets oplysninger fremgår det, at der ved brevet af 25/8 2008 var vedlagt både pjecen "Redegørelse for Ny Pensionsordning" og informationsbrochuren "Det er dit valg – for det gælder din pension".

Nævnet bemærker videre, at selskabet har sendt flere medlemsbreve med almindelig post til klagerens adresser i både Danmark og udlandet, og at det har sandsynligheden imod sig, at ingen af brevene er kommet frem.

Efter en gennemgang af sagen finder nævnet, at klageren i tilstrækkelig grad er informeret om muligheden for at fravælge ægtefællepensionen, inden hun fyldte 60. år. Nævnet bemærker, at selskabet har fremsendt flere medlemsbreve efter klagerens omvalg til Ny Pensionsordning, og inden hun blev 60 år, og at de fleksible ydelser og ægtefællepensionen er beskrevet i medlemsblade i fremhævede faktabokse. Det forhold, at selskabet ikke har sendt klageren et individuelt brev om ægtefællepension, inden hun fyldte 60 år, kan ikke føre til andet resultat. Nævnet henviser til kendelsen i sag 98282.

Nævnet finder, at klageren i tilstrækkelig grad er informeret om, at ugiftesummen bortfaldt ved omvalg til den nye pensionsordning.

Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at det af pjecen "Redegørelse for Ny Pensionsordning" vedlagt selskabets brev af 25/8 2008 fremgår, at "der er tre ydelsesmæssige ændringer som træder i kraft, når man vælger sig over på den nye pensionsordning", hvoraf den ene var ugiftsummen.

Nævnet finder, at klageren ikke har bevist, at selskabet telefonisk har ydet mangelfuld rådgivning. Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at det er klageren, der skal bevise erstatningspådragende rådgivning.

Nævnet bemærker, at selskabet har oplyst, at selskabet ikke har oplysninger om en telefonsamtale fra september 2008, og at telefonsamtalerne i 2011 og 2012 formentlig alene har vedrørt indskud til pensionsordningen.

Nævnet kan herefter ikke kritisere, at selskabet har afvist at lade klageren fravælge ægtepensionen med henvisning til, at det skulle være sket, inden hun fyldte 60 år.

Efter forsikringsaftalelovens § 32, stk. 3, kan den sikrede i forbindelse med udenretlig fremsættelse af krav mod selskabet kræve rimelige og nødvendige udgifter til advokatbistand dækket af selskabet.

Det følger af § 23, stk. 3, i nævnets vedtægter, at ingen af parterne betaler omkostninger ved tvistløsningsbehandlingen til den anden part. Dette udgangspunkt kan fraviges, når ganske særlige grunde taler herfor.

Efter sagens udfald og omstændighederne i øvrigt finder nævnet, at der ikke er grundlag for at pålægge selskabet at dække klagerens advokatomkostninger.

Det, som klageren i øvrigt har anført, kan ikke føre til andet resultat.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

_____

Klageren får ikke medhold.

Svend Bjerg Hansen